

MESEKIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középiparosainak
hetilapja. — Arad-i Iparos Otthon, az Ipari
Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek
Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülve a ti-
misoarai „Az Iparos”-sal.

Előfizetési ára — az évre intézményeknek
és nagy cégeknek 100 lei, félévre 500 lei.
Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150
lei, negyedévre 75 lei. — Hirdetések négy-
zetcentiméterre 6 lei, kötéseknél engedmény.

„Tiszteld a tisztos ipart !”

Viitorul specialiştilor

Există, în toată lumea, o criză a lucrătorilor calificați, a specialiștilor.

Criza a început să se resimtă odată cu în-
cetarea efectelor dezastruoase ale depresiei
economice și odată cu apariția primelor indicii
ale prizei economice.

Prosperitatea, care se manifestă de doi
ani, a accentuat și mai mult nevoia de lucrători
specialiști.

În Anglia, bunăoară, nu se găsec meca-
nici electricieni.

În mod fatal — această lipsă de lucrători
specialiști este și mai acută în România, țară,
care se află la începuturile dezvoltării in-
dustriale.

Nu e, desigur, pentru nimeni o noutate
când se afirmă că, în întreprinderile textile și
în cele de tăbăcărie nu avem suficienți ingineri
ori maistri specialiști români și trebuie să fa-
cem încă avel la elementele specializate străine.

Legiuitorul din 1936, care a propus și a ob-
ținut votarea legii pentru pregătirea profesio-
nală și exercitarea meseriilor, a dat o atenție
deosebită pregătirii și perfecționării tehnice a
meseriașilor români.

Legea prevede, în adevăr, ca mijloace de
perfecționare — înființarea unor școli superio-
re speciale și burse pentru lucrătorii români în
străinătate.

Știm că ministerul muncii a trimis spre
perfecționare, un număr de lucrători români,
în Germania și Cehoslovacia, dar nu știm să se
fi înființat, până în prezent, vreo nouă școală
de perfecționare tehnică, afară de ceea veche,
de arte grafice, pendinte de acest minister.

Problema preocupă — într'un grad foarte
mare — toate statele, și mai ales, firește, sta-
tele industriale, cari simt nevoia de a-și forma
specialiști, adaptați noului utilaj și nouilor per-
fecționări tehnice.

În anul 1936, în zilele de 28—30 Decembrie,
s'a ținut la Roma, cel de al VI-lea congres in-
ternational al învățământului tehnic.

Dezbaterile acestui congres au fost foarte
animale și s'au terminat prin adoptarea unei
rezoluțiuni și recomandățiuni caracteristice.

Iată câteva din aceste recomandățiuni și
deziderate:

Învățământul tehnic trebuie să tindă a da
tehnicienilor o cultură generală și socială adap-
tată însemnătății îndatoririlor pe cari sunt che-
mați să le ia în societatea modernă. (Redăm
aceste rezoluții după darea de seamă publicată
în „Buletinul Ministerului muncii”). Asociațiile
profesionale să fie chemate să colaboreze cu
statul în studiul problemelor învățământului
tehnic și să continue lucrările de coordonare și
organizarea a învățământului tehnic pe planul
international, să stabilească echivalența diferi-
telor diplome profesionale eliberate de fiecare
națiune afiliată, pentru calificarea profesiona-
lă de diferite grade.

Școlaritatea obligatorie să fie prelungită
ultimul an fiind destinat unei pre-ucenicii ge-
nerale.

Să se organizeze pregătirea cadrelor mi-
locii (contramaistri conducători de lucrători)
cari să primească un învățământ asupra omului

Az iparosság karácsonya

Irta: SZABO BÉNYI

Ünnepre készülnek a világ kereszttyén né-
pei. A legszebb, legkedvesebb ünnepre, a szeretet
ünnepére, mely ünnepet a népek, az emberi igaz-
ságokat megteremtő és legbátrabban hirdető
Krisztus urunk születése napjával kapcsolatosan
tartják.

Gyermekesereg, felnőttek, rajongó lélek-
kel várják, hogy mit hoz nekik a Jézus.

Mi, kisebbségi magyarok is a hívő lélek és
szív minden érzésével készülünk a nagy ünnepre,
ünnepségünket azonban borongó hangulat száll-
ja meg, ha arra gondolunk, hogy népünk egye-
temének, de főképpen jelentékeny részének
mind kevesebb jut a krisztusi igazságokból, a
megértésből, a szeretetből, a segítő és támogató
békéből.

Hiszen, ha a mind gyérebben jelentkező és
halványabb fénnel égő karácsonyfa mellett ál-
ló, vagy a karácsonyfát csak elképzelt testvé-
reinket vizsgáljuk, azt kell lássuk, hogy a gon-
dok barázdáit nem simítják el az ünnepi áhítat
érzései, mikor a szülő a körülötte álló gyerme-
kekre néz, akiknek elhelyezésénél, életpályára
indításánál még az egyszerű, máskor könnyen
elérhető ipari pálya is napról-napra a mind ne-
hezebben elérhetők közé tartozik. És vajjon tud-
nak-e örülni azok a gyermekek, akiket oly ko-
rán kényszerít komor gondolkodásra az élet.

Valóban úgy van, hogy kisebbségi népünk a
hagyományos áhítattal fog ünnepelni, de a jó-
kedv, az igazi öröm hiányozni fog az ünneplés-
nél, avagy csak futó, önfeladott pillanatokra lesz jelen.

Kisebbségi népünk gondterhes tömegeiben
az élen állók között van kisiparos társadal-
munk, mely hősi küzdelmet folytat fenmaradá-
sáért és azért, hogy a foglalkozási területen az
áhitott munkához, életpályához jussanak gyer-
mekeiknek. Ezek az oly sokat dolgozó és oly súlyo-
san megterhelt derék iparosaink őrtállól azon
szüksős munkaterületnek, melyen még ma, úgy,
ahogy, ifjúságunk elhelyezkedhetik.

Testvéreim! Álljatok e derék iparosok mel-
lé, segítsétek minden vonalon őket, hogy gyer-

meiknek oktatói, nevelői, kenyéradói lehessenek. A kisipari pályának azon részét, melyet
elfoglalva tartanak, tekintések közös kisebbsé-
gi nemzeti kincsünknek, melyet végszükséglet-
ből minden kisebbségi magyarnak támogatni
szent kötelessége. Ne felejtsetek el, hogy min-
den egyes kisebbségi kisiparos, egy olyan tani-
tó mester, ki e képességét hosszú évtizedeken
át szerezte és gyűjtötte össze. Ne felejtsetek
el, hogy minden iparosunk egy árva szegény
fiatal kisebbségi magyar léleknek a szülőköt pó-
toló nevelője, kik ezrével szedik fel népünk
pusztulásra ítélt gyermekeit, szorgalmas, derék
polgárokat nevelvén belőlük.

Azon testvéreimhez szólok, kiknek anyagi
helyzete többé-kevésbé megengedi, vagy a szük-
ségesség úgy hozza, támogassák munkával, meg-
rendeléssel a kisebbségi magyar iparosságot,
mely erejét messze meghaladó munkával vette
ki részét az elmúlt két évtized alatt minden ki-
sebbségi jellegű teherviselésből is.

S amikor fenti elgondolásaimat közlöm, tá-
volról sem gondolok arra, hogy az ipari pályá-
kon való elhelyezkedést bármilyen módon is megne-
hezíteni akarnák más nemzetiségi testvéreink.

Tudni kell azt, hogy országunk lakosságá-
nak szükségletei, az ország mérhetetlen értékű
természeti kincsei könnyen lehetővé teszik a
mainál kétszeresre nagyobb számú iparostársada-
lom megélhetését is, okos országépítő gazdál-
kodás mellett, mely lehetőségre sohasem szün-
tünk meg felhívni az illetékes tényezők figye-
lmét.

Ki kell szorítani a külföldről származó ipa-
ri cikkeket, melyekért sok milliárdos öszegeket
fizetnek ki évente. Naggyá, hatalmasá kell ten-
ni az ország iparát a fejlesztés eszközeivel, anél-
kül, hogy bárkinek is a kenyere kertihe vo-
szélybe.

Ilyen elgondolások, ilyen törekvések, ilyen
kötelességteljesítések mellett jöhet és fog jönni
a mi kisebbségi népünk részére is a mainál boldogabb, szent karácsonyi ünnep.

in productie, fie școli specializate de tehnicieni
sau cursuri de perfecționare pentru lucrătorii
din industrii. Să se continue studiul factorului
uman, iar orientarea profesională să fie gene-
ralizată, cu grija de a se evita specializări pre-
mature.

Congresul crede că meseriile trebuiesc
gruppate pe familii — nu pe obiecte, după apti-
tudinile umane.

Nu vom tăgădui, desigur, sfortările lauda-
bile ce se fac, și la noi în țară, pentru perfec-
ționarea învățământului tehnic.

Ar trebui însă ca aceste sfortări să fie in-
tensificate, ar trebui ca ele să fie, bunăoară
ordonate, cu recomandățiunile prețioase ale
congresului din Roma — și pe cari le-am indi-
cat mai sus.

N. N. Matheson.

Celluloze-gyár alakul

Egy németországi tőkecsoport előnyös ajánlatot tett nemrégiben a kormánynak a Dunare-Duna-delta mocsaras területei nádtermésének értékesítésére. Az ajánlattevők a nádból cellulózet akarnak előállítani. Ez év októberében a német tőkecsoport megbízottai tanulmányozták a Dunare-Duna-deltát és megállapították, hogy az itt levő nád kitűnően felhasználható cellulóze gyártására. A német tőkecsoport most újabb ajánlatot nyújtott be a kormányhoz a cellulózegyár felállítására azzal, hogy az ajánlat elfogadása esetén a gyár felállításának előkészítő munkálatait már a jövő év tavaszán meg akarják kezdeni. A kormány gazdasági bizottsága a német ajánlattal a legközelebbi ülésén fog foglalkozni.

AGENOR.

Agenor odament a klubban Ubulhoz:

— Kélek — mondta neki — láttalak tegnap a korzón, egy nagyon ronda nővel sétáltál.
— Igen — felelte Ubul — az a feleségem volt.
— Ó, bocsás meg a kifejezésért!
— Nincs baj, a feleségem tényleg kissé csunya. Igaz viszont, hogy egykor nagyon szép nő volt.
— Na igen, én viszont nem egykor, hanem fél kettőkor láttalak titeket.

Előzetes ellenőrzés a RIMMA-nál

A közelmúltban módosították az állami bányák és nehézipari vállalatok (RIMMA) szervezeti szabályzatát, hogy a RIMMA ügyvitele teljesen az autonóm intézmények számára szabott feltételek szerint intézhető. Ezt a fontos módosítást most ismét tanulmány tárgyává tették és a kereskedelmi és iparügyi miniszteriumban megvizsgálják, hogy vajon nem szükséges-e ismét bevezetni bizonyos előzetes ellenőrzést.

Új középértékek

Ismeretes az a legutóbbi intézkedés, hogy a második évnegyed kezdetén a behozatali középértékeket a kontingentált cikkeknel módosították. A módosítások miatt sok panasz merült fel az importőrök részéről és erről több ízben előterjesztés is történt a minisztériumban. Fővárosi lapok most arról számolnak be, hogy a kereskedelmi és iparügyi miniszter meggyőződött a panaszok egy részének indokolt voltáról és intézkedett, hogy az ügyet megfelelően rendezzék. Bizottságot létesítettek, amely tanulmány tárgyává tette a középértékek újonnan megállapított tételeit s javaslatot készített a megfelelő módosítások érdekében. Megjegyzendő, hogy egyes tételeket mérsékelni, más tételeket viszont növelni kívánnak. A most már felülvizsgált és ismét megállapított középértékek 1938. első évnegyedében lépnek életbe.

VIGYAZAT.

Bróm dr., aki orvos, egyik nap felhevülve, minden tárgyában remegve állt be a kávéháza.

— Mi van veled? — kérdekte tőle ijedten.
— Táncolnak az idegeim, — felelte Bróm dr. — olyasvalami történt velem délután.

— Mi volt az?
— Beállt hozzám egy páciensem és kéri, hogy vizsgáljam meg. Mondom, rendben van, fájradjon át az öltözőfülkébe és várjon az ideig. Az idő mulik, a páciens nem jelentkezik. Bemelegyek az öltöző-fülkébe és meglátom az illetőt nyakában a nádrágszíjjal.

— Te jó ég, felakasztotta magát?!
— Frászt. Nem tudta, hogy hova tegye a nádrágszíjat, hát a nyakába akasztotta.

— Jó, jó, de akkor miért vagy olyan ideges?
— Mert az autobuszban kilopták a pénztárcámat.

A fővárosi buterplac helyzete

Legutóbbi számunkban cikk jelent meg a butoripar és a butorkereskedelem helyzetéről. Sajnálatos tévedés következtében a cikkből kimaradt az, hogy az ott közölt adatok a fővárosi helyzetet tükrözik. Így tehát az említett adatok semmi esetre sem vonatkoznak a vidéki butoriparra és butorkereskedelemre.

Hozzászólás a kisiparoskongresszus kérdéséhez

Írta: KELE SANDOR dr. ügyvéd, Arad.

Köztudomású „Az Iparos” olvasói előtt, hogy — nem vagyok iparos. Meg kell tehát indokolnom, hogy miért szólok hozzá ehhez, az iparosokat érdeklő kérdéshez. Az említett kongresszus egy oly osztály — az iparos osztály — érdekeivel kíván foglalkozni, amely látszólag az én foglalkozásom kérdéseit nem érinti, valójában azonban foglalkozásom körébe vág.

Ha csak azt az egy szempontot veszem figyelembe, hogy az ipartörvény rendelkezéseit a jogásznak tudnia, ismernie és a gyakorlatban alkalmaznia kell, ez elegendő ahhoz, hogy jogcím legyen a kérdéshez való hozzászóláshoz.

Azonban a jogi kérdés vitatása során szükségképpen felmerülnek mindazon társadalmi és gazdasági problémák is, amelyek kapcsolatosak a jogi kérdés helyes megoldásával. Ha a jogász egy ipari problémát, mint jogügyi kérdést old meg, elkerülhetetlenül foglalkoznia kell az annak alapját képező gazdasági problémával is. Így az egyik kérdés megoldása a másik probléma megoldását veti fel.

Ha a jogász a mesterkönyvek kicserélésének kérdésében valamely megoldást keres és az ügyfelet mentesíti a kellemetlenségtől, ismernie kell mindazt, ami az iparos szakképzésével kapcsolatos volt a múltban, valamint azokat a feltételeket, amelyeket az új ipartörvény megkövetel.

Ha az a probléma merül fel, hogy kell-e vezetnie a kézműiparosnak könyveket és a felvett kihágási jegyzőkönyv következményeitől törvényes úton mentesíteni akarja az ügyvéd, akkor ismernie kell az iparos gazdasági helyzetét, munkálkodási módját, hogy megvilágíthassa a problémát az illetékesek előtt.

Ha ki akarja harcolni esetről-esetre az iparosok patenta fixába való osztályozását, ismernie kell ennek az osztálynak termelési és értékesítési módjait, valamint a jövedelem megszerzésének mikéntjét.

Csak abban az esetben tud eredményesen dolgozni és tudja a kívánt célt elérni, ha így ismeri a helyzetet.

Vannak viszont olyan szakmai problémák, amelyekhez a jogász már csak akkor nyulhat hozzá, ha azokat az iparostársadalom előzetesen szakmai szempontból tisztázta, mert azt csak annak megtörténte után lehet jogászilag is írástba foglalni. Ilyen szakmai probléma például a rokoniparok kérdése, amely az iparigazolványok kicserélése kapcsán merült fel. A rokonszakmák kérdését sem az ipartörvény, sem pedig annak végrehajtási utasítása nem szabályozza kielégítő módon. Azt tehát, hogy egy bizonyos szakmabeli iparos munkakörébe mi tartozik a rokoniparból, a szakmabeli iparosság kell részletezze és csak ennek megtörténte után foglalhatja szabályokba a jogász. Ez egy égetően fontos, kenyérbe vágó kérdés.

Ennek a problémának helyes megoldása csak úgy képzelhető el, ha az iparosság összeül és együttesen tesz javaslatot erre vonatkozóan. Nagyon sok a hasonló probléma, amelyek megoldása elsősorban szakmai alapon történhet és csak azután következhetik a jogász szerepe.

Ha a múltban szükségesek voltak az iparos kongresszusok, a jelenben ezekre fokozott szükség van. Én úgy látom, hogy a legközelebbi iparoskongresszus megszervezésére a kezdeményezés a vas- és butoriparosok részéről kell kiinduljon. Ez a két iparág a legalkalmasabb súlyánál fogva is, hogy a kezdeményezést magára vállalja.

Én nem vagyok iparos, de úgy látom, hogy az iparosproblémák helyes megoldása jogi érdeket is képez. A fentiek alapján javasolom a szakmai csoportok előzetes meghallgatása mellett, egy országos iparoskongresszus előkészítését és annak mielőbbi megtartását.

MORZA

vas- és fémöntőde

ARAD-SEGA, Rea Silvia-ucca 9

Vállal mindent

vas- és fémöntést

AMERIKA.

Három amerikai gyáros utazik és azon vitatkoznak, kinek nagyobb az üzlete?

— Az én üzletemben, — mondja az egyik — amíg egy váltó minden osztályon végigmegy, már le is jár.

— Az semmi, — mondja a másik, — az én üzletemben a levelezők nem tesznek soha az i betűre pontot és ezzel egy évben tízmillió dollár értékű tételt spórolok meg.

— Az mind semmi, — mondja a harmadik — az én üzletemben egy fél év előtt betévedt egy orosz lány és ma vettem csak észre, hogy eszi a segédemet.

VICC A SZANATÓRIUMBÓL.

Azt mondják, hogy egyik előkelő szanatóriumban történt meg.

A belgyógyászati osztályon már hosszabb idő óta kezelnek egy beteget, akit, hogy úgy mondjuk, aludról kell táplálni.

Egy délután megint beállt hozzá az ápolónő egy nagy gumicsővel, mire a beteg azt mondta:

— Kérem, nővér, ma két gumicsövet kérek.

— Miért kettőt?

— Mert meghívtam a doktort, most is ebédre.

MAGANAK KÖNNYÜ...

Macera felment Pestre a híres orvoshoz és elpanaszolta neki, hogy nem tud aludni.

— Ezen könnyen lehet segíteni, — mondja az orvos — este ha lefekszik, kezdje el mondogatni: én aludni fogok, én aludni fogok, ezt elmondogatja vagy tíz-tizenöt-ször és úgy fog aludni, mint a bunda.

Macera megfogadta a tanácsot és este, mikor hazament a szállodájába, elkezdte mondogatni: én aludni fogok, én aludni fogok, én aludni fogok...

Midőn már vagy tizenöt-szörre mondta, a szomszéd szobából átfordult egy dühös hang:

— Magának könnyű, maga mindjárt aludni fog, de hogy aludjak én, ha maga nem fogja be a pofáját?

AFRIKA.

Emberevő négek elfognak egy fehér embert és nagy diadallal viszik a fejedelem elé. As megkérdi:

— Ki vagy?

— Fűszerkereskedő vagyok.

— Pech, — csattint a fejedelem az ujjával — az orvos ép ma írta elő, hogy nem szabad fűszert enniem.

Jogesetek a kisipar köréből

A munkabírósnál indított perek felülvizsgálati ideje

A Cluj-kolozsvári ítélőtábla 1283/1936 sz. elvi határozata.

A F. keresetet indított egy Cluj-kolozsvári cég ellen. A kereseti követelés összege meghaladta az ötvenezer leit. Az elsőfokú ítéletet a törvényszék helybenhagyta és elutasította a fellebbezést. Az érdekelt fél azonban felülvizsgálati kérelemmel élt a Cluj-kolozsvári táblához.

A tábla a felülvizsgálati kérelmet, mint elkésett, visszautasította és határozatát a következőkben indokolta meg:

A munkaügyi bíróságok szervezetéről szóló törvény 11. szakaszának 4. bekezdése szerint azon ügyekben, amelyekben a tábla, mint felülvizsgálati hatóság jár el, tehát a munkaügyekben, a felülvizsgálati határidő 15 nap az ítélet közlésétől számítva és nem 30 nap, mint más ügyekben, amelyek esetében a tábla a Semmitőszékről szóló törvény alapján vizsgálja felül a határozatot.

A felülvizsgálandó kérelem a jelen esetben elkésett, mert az ügyben a törvényszék ítéletét 1936 március 18-án vette a felülvizsgálatot kérő fél, míg a felülvizsgálati kérelmet csak 1936 április hó 17-én adta be.

Tekintettel arra, hogy a munkabírók szervezetéről szóló törvény vonatkozó szakasza 15 napban jelöli meg a felülvizsgálati időt, így az általános felülvizsgálati időtől eltérőleg, tehát a 15 nap eltelté után beadott felülvizsgálati kérelem, mint elkésett, visszautasítandó.

Ha az alkalmazott munkaadójától lakást is kap, ennek ügye a munkabírósnál tartozik

A Cluj-kolozsvári tábla I. 360/1937 sz. alatt hozott elvi határozata.

Az S. A. Adriatica keresetet indított alkalmazottja ellen, mert az a szolgálati viszony lejártá után, továbbra is abban a lakásban maradt, amely őt ennek a viszonynak megszűnté folytán már nem illette meg. Az alperes a per során kifogást emelt és előadta, hogy az ügyben a munkabírósnál illetékes. A kifogást a Cluj-kolozsvári járásbírósnál elutasította és a saját illetékességét mondta ki.

Erdemben az alperes a lakásért havi ezer leit ajánlott fel, amely összeg a lakás ellenértékének megfelelő. Mivel nyugdíjazása folyamatban van, továbbra is bent maradt a lakásban, míg javadalmait megkapja.

A Cluj-kolozsvári járásbírósnál a felperes keresetének helyt adott.

Az ügy fellebbezés folytán a törvényszék elé került, de az alperes fellebbezését a törvényszék elutasította annak ellenére, hogy az alperes hivatkozott arra, hogy ilyen ügyekben a munkabírósnál hivatott eljárni.

A törvényszék úgy a kilakoltatásra, mint a bérre nézve arra az álláspontra helyezkedett, hogy ilyen ügyekben értékre való tekintet nélkül a járásbírósnál illetékes és hivatott eljárni.

Az alkalmazott az ítélet ellen felülvizsgálatot élt és arra hivatkozott, hogy az alsóbb bíróságok megsértették a munkaügyi bíróságok szervezetéről szóló törvény 9. szakaszát, amely szerint a munkaügyi jogviszonyokból származó perekben, így a kilakoltatási perekben is, a munkaügyi bíróság bír hatáskörrel és illetékességgel. A bérre is ez a rendelkezés jár, mert a bér járulékos természetű követelés.

A tábla mindkét bíróság ítéletét megsemmisítette, a pert megszüntette és a felperest a költségekben elmarasztalta. Az ítélet indokolása szerint a munkaügyi jogviszonyból származó kilakoltatási perekben nem a járásbírósnál, hanem a munkaügyi bíróságnál illetékes. függetlenül attól, hogy az alkalmazott ingyenesen, vagy pedig bér fizetése mellett lakik a lakásban, mert hiszen mindkét esetben az alkalmaztatási jogviszony alapján bírja a lakást.

Igy tehát a kereset elbírálására a járásbírósnál nem volt illetékes.

Közl.: KELE SANDOR dr. Arad.

Kézműipari kamara, jőjön el a te országod!

Írta: REINHART GYULA

Mi, iparosok javíthatatlan szerzet vagyunk, soha sem vagyunk meglegedve. Kívánságaink, vágyaink vannak, melyek kielégítését szorgalmazzuk. Ilyenkor azután karácsony táján, mikor a kis Jézus eljövételét várjuk, aki mindenkinek, aki jó volt elhozza a kis ajándékokat, úgy várjuk, hogy nekünk is elhozza, amiért oly nagyon sóvárgunk, ami nélkül nem látjuk létünket biztosítva, ami egyedül volna megnyugtató, hogy érdekeinket minden irányban megvédje és ami nem más, mint a — kézműipari kamara.

És ha máskor nem, úgy ilyenkor, mikor az újév ünnepét üljük, megemlékezünk erről a kívánságunkról, amely nélkül úgy érezzük, soha sem fog talpra állni és igazi fejlődésnek indulni az ország kézműipara, mert kell egy szervnek lennie, amely kizárólagosan és csupán csak a kézműipar érdekeit tartja szem előtt, irányít és végre hajt és pedig oly módon, hogy aból az iparosságra igazi áldás fakadjon.

Ez a szerv pedig nem lehet a munkakamara, a melyben a kézműipar csak egy szakosztályt képez és ahol sokszor összeütközésbe jön az iparos érdek a munkások és kereskedelmi alkalmazottak érdekével és ez esetben rendesen alul marad.

Hisszük azonban ennek a helyzetnek jobbra fordulását, mert a miniszteri ígéretek kivül komoly lépések történtek, hogy Franciaország mintájára oldassék meg ez a kérdés. A francia törvény szerint a kézműipari kamarák önálló, autonómiával bíró szervek és ha ezt ültetik át, úgy az igen nagy előnyére fog szolgálni, nemcsak az országnak, — azáltal, hogy a kézműiparosság, ezen fontos nemzetfenntartó osztály ismét erőre kap, hogy országunk felvirágoztatása érdekében ismét hathatós tényező legyen, — de éppen így az iparosságra is, amelynek léte alapját lesz hivatva biztosítani.

Calciu szenátor vezetése mellett a munkakamarák kiküldöttei Párisba utaztak a nyár folyamán

nemcsak a világiállítás megtekintésére, hanem kötelességük volt a francia kézműipari kamarák tanulmányozása is, hogy azok szervezetét és működését megismerve, dus tapasztalataikat a megalkotandó törvény végrehajtásánál érvényesíthessék.

Most két éve egymásután két új törvényt kiképeztek be törvényírunkba, melyek a kézműipar szempontjából korszerűsítők. Az egyik az ipartörvény, mely a képesítés alapján állva akar rendet teremteni, a másik a kisipari hitelintézet felállítását, amely anyagiakban akarta a kézműiparosságot támogatni. Sajnos, ezek végrehajtása oly lassú, hogy a munkakamara eddig alig adott ki munkakönyveket egy évi működés után.

Hiába alkották meg a kisipari hitelintézetet, amikor most kilenc hónapra a megalkotás után kezdik meg az ipari népszámlálást, hogy tudják: kik azok, akik hitelre jogosítottak. Ezt a népszámlálást a munkakamarák utján akarják lebonyolítani oly módon, hogy minden iparos vallomása alapján alapítják meg vagyoni viszonyait és hitelképességét. Hol vannak még a törvényben előírt ipari szövetkezetek, amelyek jótállása szükséges ahhoz, hogy a hitelek az egyes iparosoknak folyósítani lehessenek.

Hol vannak az ipartörvényben lefektetett kedvezmények igénybevételehez szükséges szervek, melyek nélkül a kedvezmények igénybe nem vehetők, különösen a közszállítások elnyerése érdekében kifejtendő tevékenység.

Ezért kell sürgetnünk a kézműipari kamarák mielőbbi felállítását, hogy az eddigi törvények és a még meghozandó törvények előnyeit ténylegesen meg is kapjuk és élvezhessük.

Ha Xerxes rabszolgája minden étkezés alkalmából ura fülébe sugta: „Uram, emlékezzél meg az athéniekről!”, mi nem fogunk nyugodni addig, amíg meg nem kapjuk a mi kézműves kamaránkat.

Az aradi Nőiszabók Szindikátusa taggyűlése

Az aradi Nőiszabók Szindikátusa, Ilyés István elnöklésével igen látogatott taggyűlést tartott, amelyen a nőiszabó-szakma több fontos sérelméről és kívánságáról folytattak megbeszélést. Ilyés István jelentette, hogy az iparfelügyelőségtől most jutott tudomására az a nagyfontosságú döntés, amelyet Bucurestiben a nőiszabó-szakmának a törvény által elismert iparok jegyzékébe való felvétele ügyében hoztak. Mint ismeretes, annak idején

nem vették fel ebben a jegyzékbe külön a nőiszabó szakmát.

Ez súlyos sérelem volt az érdekelt iparosokra, mert az a helyzet állott ilyen módon elő, hogy egyes, ugynevezett angol női ruhadarabok készítését férfiszabók is végezték, ami súlyos konkurrenciát idézett volna elő a nőiszabóknak. Az ügyben a minisztérium kedvezően döntött.

A nőiszabók ígéretet kaptak, hogy felveszik a szakmát a jegyzékbe.

A másik igen fontos kérdés, amiről tárgyaltak, a szindikátus megszervezésének ügye volt. Abban állapodtak meg, hogy mindent megtesznek abban az irányban, hogy az Aradon működő összes szakképzett nőiszabót és szabónt felvegyék a szindikátusba. Hogy megkönnyítsék a szindikátushoz való csatlakozást számukra,

az eddigi havonkénti 20 leles tagsági díjat havi 10 leire szállították le és egyhangú határozattal kimondták, hogy a hátralékokat már a lecsökkentett új tagdíj tarifája szerint hajtják be.

A szindikátusi taggyűlés szervező bizottságot választott, melynek a következők lettek a tagjai: Ilyés István bizottsági elnök, Kis Sándor, Maltry Mátyás, Zeich András, Nagy Imre, Oláh Mihály, Busch György, Mezei Gábor, Virág

Rózsa. Ez a bizottság különálló működést fejt ki és most vasárnap tartja első gyűlését.

A szindikátusi taggyűlés, abból a célból, hogy a közeljövőben megtartandó női-szabók báljának előkészítő munkálatait elvégezze, vigalmi bizottságot is választott, amelynek tagjai Nagy Imre elnökle alatt: Krivus János, Oláh Mihály, Busch György, Mezei Gábor, Szilvay György és Selmeczy Gábor lettek.

A szindikátusi elnök jelentette, hogy a nőiszabó-szakmában Aradon példátlan arányokban elszaporodott kontárkodás ellen küldöttsegileg jártak el Tarnoveanu Bazil munkaügyi felügyelőnél. Elpanaszolták, hogy a kontár-szabónők és a házakhoz járó varrónők árleverő működése súlyos károkat okoz az adófizető női-szabó iparosoknak. A munkaügyi felügyelő megígérte, hogy

újév után megteszi a megfelelő lépéseket a szakma kontárkérdésének megoldására.

Addig is a szindikátusi taggyűlés határozatilag kimondotta, hogy a tagok jelenték be a szindikátusnál a kontárk neveit és pontos címét, hogy el lehessen ellenük járni.

NAGYSZERŰ TALÁLMAŊ.

Az „Ojság” című előkelő műszaki szalag jelent:

Erdekes találmányt jelentett be szabadalmazás végett egy londoni géplakatos: varrógéppel, gyertyatartóval és kéziszájítóval kombinált öngyújtó, amely másfél órai szerelés után koksztűzhővel alakítható át. Az új találmány súlya mindössze másfél mázsa és előállítási ára 7—8000 angol font körül mozog. A feltaláló kijelentette, hogy az előállítási költséget 0.32 százalékkal csökkenteni tudja, egyelőre azonban párkati piakerésre az elmozgóvínak szétbe vonul.

AZ ASZTAL-REFORMJA

Írta: TAPAY-SZABÓ LÁSZLÓ.

A Times vezércikkét között arról, hogy Angliában meg kellene már reformálni az étkezési szokásokat. Ma a jó modor megkívánja, hogy a vendégek unott ábrázattal csoszogjanak az asztalhoz és csak immel-ámmal egyenek... Bezzeg a keleti népek, főként a mohamedánok, mohón esznek, amennyit csak bírnak, s a házigazda akkor legboldogabb, ha vendégei hangos büfögéssel jelzik, hogy annyit ettek, hogy többet már igazán nem lehetett. No, ha a londoni Times vezércikkre méltatta ezt a kérdést, akkor talán kitelik belőle egy ilyen apróbetűs kis cikk is; a hangulat meg van hozzá, mert éppen tíz nap óta végzek kísérleteket magamon, hogy mi az a minimum, ami az élet és egészség fenntartásához szükséges? Van olyan tudós, aki úgy tudja összeválogatni az élelmiszereket, hogy havi öt kiló táplálékanyagga életben tudja tartani az embert. Ez azonban nem lehet norma; az egészséges ember egy hónap alatt körülbelül annyit eszik, amennyi a saját súlya. (A fecske naponként saját súlyának ötszörösét megesszi.)

Egyéni és társadalmi szempontból különbözőképpen kell megítélni az étkezést. Hiszen, ha az ember maga van otthon, más az ebéd vagy a vacsora, mint amikor vendég is ül az asztalnál. A Times nem is az egyéni, hanem a társas étkezés reformját sürgeti és természetesen az angol ember szemével nézi az egész kérdést. Én sohasem csodálkoztam azon, hogy az angolok immel-ámmal esznek: ugyanis természetesnek tartom, hogy már nagyon unják a kosztjukat. Sokáig én se bírtam ki. Levest főzni egyáltalán nem tudnak, a főzelékekhez nem értenek, marhahus, ürühús a főtáplálékuk, mégpedig kövéren és leggyakrabban hidegen, holott a faggyu rendkívül nehezen emészthető. Alig sózzák a sültet, — önthetik rá Lea & Perrin remekét, a legjobb (?) hidegsószt kanál-számra, csak nem lesz az izes! Egy nép, mely a szárnyasok között éppen a pulykát találja legfinomabbnak, csak részvétemre számíthat, ha étkezésről van szó.

Még a mexikóiakat is jobban szeretem. Náluk ugyanis csak parányi mennyiségeket illik venni a tálból, de az legalább finom. Egy mexikói ebéd vagy vacsora maradékát, ha vendég volt a háznál, három napig eszi a család.

Az angolok eddigi étkezési rendszerükkel maguk rontották az étvágyukat. Napi ötszöri étkezés egy kicsit sok. Reggel nyolckor teát, kávéval vagy kakaóval kívül zabdercét enni tejlel és tojással, szalonnát, esetleg halat vagy hideg húst — még érthető. De féltizenegykor már jön a tea vagy husleves és a keksz, — tizenkettő után a löncs, ami felér egy magyar polgári ebéddel, ötkor tea, hatkor nagy ebéd s aki éjféltáncig fennmarad, lefekvés előtt még egyszer eszik.

Mi ezeken a dolgokon már túl vagyunk. Nem hiszem, hogy a józan belátásnak köszönhetnők asztalunk mai egyszerűségét, inkább a szegénység okozta biz azt!

Ma már szinte hihetetlenül hangzik, hogy száz évvel ezelőtt uriháznál kétféle leves került az asztalra (egymás után!) és kétféle „vastag étel”. A kétféle leves régen kiment a divatból, de a „vastag ételhez” gyakran volt „szerencsém” a vidéken még ebben a században is, bár többnyire szívesen lemondtam volna róla. Káposzta, bab vagy lencsefőzelék volt a „vastag étel” füstölt hússal vagy valami hasonlóval, úgyhogy „vastag” helyett több joggal nevezheték volna „nehéz” ételnek. Rendeltetése egészen nyilvánvaló volt: aki sokat eszik a vastag ételből, az keveset fogyaszt a pecsenyéből.

A vastag étel helyét uriházaknál az „első étel” foglalta el, mely tapasztalataim szerint vagy semmit sem ér, vagy többet ér, mint az egész ebéd.

A nyugati népek (a nyugat Franciaországnál kezdődik), kevésbé tudnak enni, mint mi. Az étvágyesináló ital (apérítive a franciáknál, cocktail az angoloknál) nagy szeszirtalma miatt inkább rontja, mint fokozza az étvágyat. A hors d'oeuvre sem értelmes találmány: egy óriási tálon mindenféle halacska, rák, saláták,

stb. Én néha kedvet kapok rá és annyit eszem belőle, hogy az ebédet be is fejezem vele; sőt volt rá eset, hogy csak rebarbara-salátát ettem, de szívesen megfizettem az egész ebédet.

Hogy a hors d'oeuvre után mi érteke van a levesnek, — sohasem tudtam felfogni. Micsoda levelek azok a nyugatiak! Mit szolt volna egy angol, ha látta volna (persze a régi, jobb világban), hogy egy egész pulyka vándorolt a leveses fazékba! Annak a kifőtt levébe már érdemes volt befőzni a libagége nevű tésztát, s a főtt húst ehette a cselédség. Hors d'oeuvre, leves, utána sült, — minden, ami ezután következik, már felesleges ráadás, vagy legfeljebb arra való, hogy az ember minél hamarabb felejtse el, hogy mit evett.

Mi a sülttől adjuk a salátát, — a nyugatiak a sült után. Mindkét rendszernek van előnye: a sült jobban ehető salátával, — viszont mi, elhanyagoljuk és csak valami járuléknak tekintjük a salátát, míg a nyugatiak szakértelemmel és a legnagyobb gondnal igen méltányolható külön ételt csinálnak belőle.

Nagyon sok vitát hallottam arról, hogy ha édesség is, sajt is kerül az asztalra, melyiket

kell előbb adni? Sajt után a feketekávé valami „semleges” ital; de édesség után érvényesül a kávé zamata.

Mi a tálalásban is felülmúljuk a nyugatiakat. Angliában már kevésbé, de Amerikában a családi étkezésnél még fontos szertartás a carving (a „fölszeletelés”). Rendesen a családfő a carver; eléje teszik a sült pulykát egészben, s neki kell azt az állatot a fölszeletelőkes (carving-knife) segítségével felaprózni. Ez nem csekély munka, bár a carving-knife nagyobb, mint a szurony, akkora, mint egy nagy vadász-kés.

Nagyon dicsérem azt a szokást, hogy a szárnyasokat már künn a konyhában úgy darabolják fel, hogy a csontok lehetőleg maradjanak a konyhában. Így az étkezés nemcsak gyorsabb, hanem kényelmesebb és észszerűbb is: a szemérmes vendég nem kapkodja el a többiek elől a jobb falatokat.

Nagyon profán dolog talán ilyesmiről beszélni? Nem hiszem. A népek sorsa attól függ, hogy jóllaknak-e az emberek, vagy éheznek! Sőt mernék vállalkozni annak bizonyítására, hogy a testet és a lelket a táplálék tartja össze: addig élünk, amíg eszünk, s a koplálás ellen a szellem hamarabb lázadzik, mint a test. Nem is tulozok, ha azt mondom, hogy ahogy eszünk, úgy élünk.

A becslés útján való adókiivetés módozatairól tárgyalta a pénzügyminiszteriumban

Az 1938. évi adókiivetéssel kapcsolatban a pénzügyminiszteriumban a becslés útján való adókiivetés módozatait is tárgyalta. Ismeretes, hogy azoknak a kereskedőknek és iparosoknak adóját, akik nem vezetnek szabályszerű könyveket, vagy egyáltalán nem vezetnek könyveket, becslés útján állapítják meg. Ilyenkor a forgalom és a védelmezett jövedelem közötti hányadot veszik figyelembe, de ez vidékek szerint más és más. Eddig ezen arányszámok igen nagy eltéréseket mutattak, voltak vidékek, ahol két százalékot és voltak vidékek, ahol 15 százalékot jelentett ez az arányszám. A pénzügyminiszterium úgy határozott, hogy utasítást fog kiadni arra nézve, hogy ez az arányszám miként állapítandó meg.

Most készül az utasítás arra nézve, hogy a részvénytársaságoknál és egyéni cégeknél miként történjenek az előzetes helyszíni szemlék. A pénzügyminiszterium utasítást fog kiadni,

hogy ezeket az előzetes szemléket a legnagyobb figyelemmel, megfelelő tapintattal kell végrehajtani, de mindenesetre a legpontosabban, úgy, hogy azok alapján az adókiivetést igazságosan lehessen megejteni.

Elvben úgy határoztak a miniszteriumban, hogy január közepén már megkezdik az előmunkákat a részvénytársaságok és a nagy egyéni cégek, vagyis mindazon kereskedelmi és iparvállalatok adófizetésére vonatkozóan, amelyeket a speciális bizottságok ugynevezett évi kiivetéssel adóztatnak meg.

Mint hogy az ingatlanoknak adózás szempontjából való összeírása csak 1938. vagyis a jövő év végén fog megtörténni, új utasítás készül arra nézve, hogy a mezőgazdasági épületek adókat az 1933-ban megállapított bérértékek alapján vigyék át a következő esztendőre is, vagyis ez az adó csak a jövő évi költségvetésben, 1938—39-ben fog változni, ezidén nem.

NYILTTER.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Az orvos végigjárja a tébolydában a szobákat és minden betegről megkérdezi, mit szeretnének karácsonyra?

— Én szeretnék egy szegekkel kivert cipőhatalat.

A másik így szól:

— Nekem vegyenek egy létrát, de azon ne legyenek fokok.

A harmadik:

— Én egy színes szemüveget kérek a tyúkszememre.

Igy megy az végig, végre Macerára kerül a sor, aki így szól:

— Én egy új orrot kérek.

— Minek magának egy új orr, — csodálkozik az orvos — hiszen van magának orra.

— Igen, de az már lyukas.

✱

VASUTI-KALAND.

A londoni királykoronázásra meghívták az összes exotikus fejedelmeket, köztük egy nyugalmazott indián törzsfőnököt is, aki még sohasem volt távol a hazájától és nem ült még soha vonaton.

A törzsfőnök hadsegédével, Vörös Súlyommal vonatra ült, a gyorsvonat kényelmes elsőosztályfülkéjében helyezkedtek el. Már mentek pár perca, amikor így szól a törzsfőnök:

— Menj, Vörös Súlyom és hozzál nekem vizet a kutról!

Vörös Súlyom eltűnt és nemsokára megjelent egy sarka vízzel. Negyedóra múlva megint így szól a törzsfőnök:

— Menj, Vörös Súlyom és hozz nekem vizet a kutról.

Vörös Súlyom eltűnt és nemsokára hozta a vizet. Negyedóra múlva megint így szól a törzsfőnök:

— Menj, Vörös Súlyom és hozzál nekem vizet a kutról.

Vörös Súlyom eltűnt, de ezúttal nem hozott vizet. A törzsfőnök megkérdezte:

— Vörös Súlyom, miért nem hoztál vizet a kutról?

Mire Vörös Súlyom szomorú arccal mondta:

— Most nem hozhattam, Fényesarcu Főnök, mert egy sápadtképzű idegen ül a kutról.

KÜLÖNBSEG.

Valaki felteszi a kérdést:

— Mi a különbség egy tisztességtelen nő, egy tisztességes nő és egy nagyon tisztességes nő között?

— Nos!

— A tisztességtelen nő pénzért csókol, a tisztességes nő szerelemből csókol, a nagyon tisztességes nő fizet.

— És mi a különbség egy tisztességes csókoló és egy nagyon tisztességes csókoló között?

— Nos!

— A nagyon tisztességes csókolóban nem fordulhat elő, ami minden tisztességes csókolóban előfordulhat.

Ismeretterjesztő előadásokat rendez a Cluj-kolozsvári munkakamara vezetősége

A Cluj-kolozsvári munkakamara új vezetősége elhatározta, hogy a kamarai tagok ismeretének fejlesztése érdekében sorozatos előadásokat rendez mindazokról a törvényekről, melyek a kamara iparos, munkás és magántisztviselő tagjait érdeklik. Hosszas előkészítés után az elnökség megállapította ezeknek az előadásoknak sorrendjét is. A munkakamara tanulmányi köre 10 vasárnapon tartja meg előadásait mindig délelőtt 11 órakor az ipartestületi székház nagytermében. Az előadások január 9-én kezdődnek és azoknak sorrendje a következő:

Január 9: A munkabérszerződések szabályozása és a szakmai szindikátusok megalakítása. Előadó: dr. Mihail Anton munkakamarai jogtanácsos.

Január 16: A nők és a kiskorúak védelme. Előadó: dr. Aurel Blaga ügyvéd.

Január 23: A vasárnapi munkaszüneti törvény és a munkaidő tartama. Előadó: Iovenel Dimitrie, a magántisztviselők szakosztályának elnöke.

Január 30: A munkaadók és alkalmazottak kötelezettségei. Előadó: dr. Deutscher Géza, a magántisztviselők szakosztályának alelnöke.

Február 6: A munkabérszerződésekre vonatkozó törvény ismertetése. Előadó: Hossu Vasile kamarai főtitkár.

Február 13: Az új munkatörvény. Előadó: Mihaile Gligore, a munkakamarai szakosztály titkára.

Február 20: A betegsegélyző törvény ismertetése. Előadó: dr. Fodor Alexandru munkakamarai jogtanácsos.

Február 27: Nemzetközi munkatörvények. Előadó: Micla Teodor kamarai főszámvevő.

Március 6: A munkakamarával kapcsolatos jogi és segélyezési törvények. Előadó: Hossu Vasile munkakamarai főtitkár.

Március 13: A kisiparosokat érdeklő pénzügyi törvények. Előadó: dr. Blaga Aurel.

Sikeres közbenjárás az Oradea-nagyváradipépésziparosok érdekében

Hosszu idő óta minden józan megfontolás ellenére az Oradea-nagyváradipiaci cipőkereskedők nagypiaci helyét a vásári cipésziparosokkal egy sorba helyezték el a város illetékes szervei. Hiába tiltakoztak a cipésziparosok, értelmetlenül a város nem akart tágitani ettől a rendszabálytól. Hiába fordultak jól megindokolt kérvénnyel mindenhová,

Az elmúlt héten a kisiparosság ismételtén a városhoz fordult és feltárta a vásári cipésziparosok régi és könnyen orvosolható sérelmét. Feltárták, hogy a cipőkereskedők kereskedelmi érdeke nem azonos és nem keverhető össze a cipésziparosok ipari érdekével. Megmagyarázták, hogy a közönség joggal hiheti a cipésziparosokkal egy sorban áruzó kereskedőkről, hogy azok is iparosok. Pedig azok ugyanolyan minőségű árut ugyanolyan árban nem árulhatnak, mint az iparosok. Árujuk silánysága pedig úgy a cipészipar, mint a vevőközönség jogos érdekeit sérti.

A város ez alkalommal megértette a panasz okát és azonnal intézkedett, hogy a kereskedőket helyükről távolítsák el. Ma már az Oradea-nagyváradipépésziparosok a kereskedőktől különálló csoportot alkotnak és a vevőközönség nincsen kitéve annak a veszélynek, hogy olyan árut vegyen meg, amelyet megvenni nem akar.

VESELYES TANÁCS.

A járványkórházban egymás mellett fekszik egy aszido és egy keresztény beteg. A aszido nagyon rosszul van és a keresztény részvétellel kéri:

— Ne hívassunk papot!

— De igen. Jó lenne, ha elhívád a plébánost.

— A plébánost? Talán a rabbit?

A aszido ijedten rázza a fejét:

— Egy rabbit a járványkórházba?

G. K. CHESTERTON:

VÉDJÉTEK MEG A CÍMERT!

Három cseh karácsonyi éneke, mely szüntelenül zeng az időben

Az ácsok

Szent János így oktatta meg az ácsokat karácsony idején:

„Legyen a gađa jó, legyen a gyermek is serény;

S az asszonyokkal bánjatok mindenkor tisztesen:

En is imádtam Gyermekem, én is szerettem Hítvesem.

Rakjátok kedvesen a léceket, az ajtón jól gyaluljatok.

Az asztalon gyöngéden vésetek, hadd töljenek a nyomorultak ott.

Mint gyöngy nyírfa hajlik és remeg, úgy éljétek, oly édes sejtelenben,

De hogyha bárki ront a Címeren, kongassatok harangot énhelyettem!

S a műhelyek fölé fából-gyalult keresztet rakjátok ma,

Mint Lancelot oroszán-címere borult a Boldog Lovagokra”.

A vargák

Szent Crispin egy karácsonyon a vargákat így szólította meg:

„Ki mások lábán dolgozik, bizony nem sokra megy.

A lába vérzett annak is, ki jött a jó hírt mondani

És nem volt méltó senkinek a saruját megoklani.

A poros utra gyult a nap, az uti por ragyog,

A holtak jól aludjanak, hát úgy tiporjatok.

Ültétek föl a béke saruját, ügyeljétek, hová tipor a láb,

De kést ragadjatok, ha tán a Címert bontanák.

És védjétek meg kősehegyig és díkcsot hajtsátok,

Mint egykor Szent Crispin felé sűrűn rikoltó nyíl csepott.

A festők

Karácsony tájban a festőknek Szent Lukács így oktatást adott:

„Aranyba vagy vöröbe csak fehér helméket mártassatok,

Vért csak a szentnek adnak és aranyat királyok,

Vigyázzatok, a szöveten a szín hogyan szivárog.

Legyen parancs a régi Rend: hallgassatok a mesterekre, kik

Az árnyat és csillogást, a kéket és zöldet ismerik.

Fessetek gyönyörűt, fessetek szomorút, fessetek sok csodát jól,

De hogyha gonoszok a Címert eltörlik, végezzetek velük akárhol.

S ne udvaroljatok nekik, mert rajta lesz a művön a parázna,

Ki minden boldogot a kárhozatba ránt”.

Es mindenki más

Az Isten így költötte fel minden fiát karácsony reggelén:

„A véres dombról erre hoztalak s szabaddá teszlek én.

Mindenki címerét megadtam és a törvényt kihoztam;

Bármerre bujjatok, rabszolgaságba bujni lehetetlen.

A lélek olykor zsibbadó, a test nehéz, az álom ráborult,

De mégse hagyjátok vitát a Címeren: hirdessetek Keresztet Háborút!

És minden trombitát, ágyut, nyilat, fáktyát, hajtógépet és kardot keressetek meg.

Mert az enyém a rend, amit minden művemnek én teremtek”.

HORVATH BÉLA fordítása.

Otthont építenek az Oradea-nagyváradipépítőiparosok

Ismét Pintér Istvánt választották a szindikátus elnökévé.

Vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését az Oradea-nagyváradipépítőiparosok Szövetsége nagy érdeklődés mellett. Pintér István mérnök, az egyesület elnöke nyitotta meg az ülést és hosszabb beszédben vázolta a szövetség működését és eredményeit.

— A szövetség — mondta többek között, — adósságmentes. Sőt, az idén már huszezer lelt költhettünk propaganda célokra. Az építőiparosok szövetsége különösen nagyjelentőségű a munkakamarák megalakulása óta, mert ez az egyetlen önálló iparos szervezet.

— Négy évvel ezelőtt, amikor megalakultunk, mindössze 240 tagunk volt, míg ma a szövetség tagjainak száma négyszázhatvanra emelkedett.

A szövetség otthont akar építeni a megszüntetett iparos otthon helyébe,

ahol kipihenhetik fáradalmaikat, művelhetik magukat, ujságokat, könyveket olvashatnak, szórakozhatnak és kitűnő ételmezésben fognak részesülni. Az otthonban

rendszeresen fogjuk az ismeretterjesztő

előadásokat, amelyek főleg technikai ismereteket fognak tárgyalni,

ezenkívül állandó nyelvkurzusokon képezhetik magukat a tagok.

Ezután Pintér István méltatta Singer Endre és Virányi Béla mérnök, ügyvezető elnökök munkásságát.

Bejelentette Pintér elnök, hogy a szokásos évenkénti báljukat január 8-án rendezik meg az építőiparosok.

A bál teljes jövedelmét az elaggott iparosok fölsegélyezésére fordítják.

Az elnöki megnyitóhoz Altnöder Endre mérnök, Katz Hermann, Spitzer Benjámín, Kovács Jenő és Vargha kályhás szóltak hozzá.

Végül megválasztották az új vezetőséget. Örökös diszelnökké választották Savu Iuliu városi főmérnököt. Elnök (egyhangúlag) ismét Pintér István. Ügyvezető elnökök: Temessy László és Spitzer Benjámín.

Majd a választmány megalakítására került sor és a közgyűlés igen lelkes hangulathoz jutott.

A kartellek uralma alá kerül az ország bőripara

Január 9-én alakul meg a nyersbőrkereskedők szindikátusa. — A gyárak 95 százaléka a talpbőrkartellben.

A talpbőrkartell, amely eredetileg csak az év december 31-i érvénnyel alakult meg, úgy döntött, hogy az egyezményt továbbra is fenn tartja és Bucuresztben központi eladási irodát állít fel.

MEGKEZDŐDÖTT A GYÁRAK ELLENŐRZÉSE

Emlékeztet, hogy a talpbőrkartell a vezető transilvaniai gyárak kezdeményezésére alakították meg. Ezek a gyárak főleg a kartellegyezmények betartásának és egyéb adminisztratív jellegű eljárásoknak ellenőrzésére fektették a főszólt. A kartell már napokkal ezelőtt megalakult, azonban az ellenőrzést csak az elmúlt hét folyamán léptették életbe, amikor is a kartellhez tartozó összes gyárakba ellenőrző tisztviselőket helyeztek el és pedig kölcsönöségi alapon. Mindegyik gyárhoz egy másik gyár tisztviselője került ellenőrként. Hogy a bőrgyárak egy ilyen természetű ellenőrzésbe belemennek, vagyis, hogy egy másik gyárnak tisztviselője ellenőrzi a gyár ügyleteit, ez minden esetre arra enged következtetni, hogy ez alkalommal nagyon komolyan be akarják tartani és tartatni az egyezményt és az ellenőrzést minden irányban kiterjesztik.

A Romániai Talpbőrgyárak Egyezményéhez egyébként, amint már legutóbb is jeleztük, újabb tíz bőrgyár csatlakozott és így az egyezmény tagjainak száma 33-ra emelkedett.

A kartelltagok névsora a következő:
Uzinele Dermata, Cluj-Kolozsvár,
Intreprinderile Gr. Alexandrescu, Bucaresti,

Talpa S. A., Bucaresti,
Tabacaria Natională S. A., Bucaresti,
Karres Samuel Rt., Medias,
M. Schlandt, Brasov-Brassó,
Frații Korber, Sănnicolaul Mare,
Prima Uzina de Piele și Industrie Chimică S. A., Satu-Mare-Szatmár,
Opera Simion Fii, Râmnic-Vâlcea,
L. & L. Klein, Bacău,
Iacob Rösler, Ircani,
Herman Abramovici și Fii, Bacău,
Brill & Davidsohn, Bacău
Grupul de Industrie Max V. Segal, Tecuci,
Frații Scherg, Braşov,
Frații Miess, Brasov-Brassó,
Andrei & Ehrmann, Agnita,
Prima Fabrică de Piele, Agnita,
Carol Adleff, Sghisoara,
S. Zăcharias, Sibiu-Szeben,
Carol T. Wagner, Hârlău,
Constantin H. Grigoriu, Bucaresti,
Carol Fleischer, Bucaresti,
Tobia Goldberger, Bucaresti,
Petre Rainov, Bucaresti,
Tache Nistor, Focsani,
Weinstock & Sulemsohn, Iași,
Frații Iacob, Iași,
Christofor Christodorescu, Ploesti,
Traian Popescu, Ploesti,
Zimbrul Frații Rosenberg, Roman,
C. I. Dimitrescu Gavara.

SZINDIKATUSBA TÖMÖRÜLNEK A NYERSBŐRKERESKEDŐK IS

A nyersbőrkereskedők szakmai érdekeik védelmére határozták el egy olyan szindikátus megalakítását, amelyhez az ország összes számottevő nyersbőrkereskedőit és nyersbőrgyűjtőit meg tudják nyerni. Az előkészítő értekezlet Cluj-Kolozsváron december 12-én tartott meg. Az előértekezlet tisztagu bizottságot delegált a szindikátus alapszabályainak elkészítésére.

A szindikátus alakuló közgyűlését január 9-én fogják megtartani, amelyre meghívták nemcsak a nyersbőrkereskedőket és gyűjtőket, hanem a husipari szindikátusokat és a bőrgyárosok delegátusait is. A nyersbőrkereskedők

szindikátusa, amennyiben ez lehetséges lesz, harmonikus együttműködést akar teremteni a bőrgyárakkal, hogy azok az ellentétek, amelyek a múltban a nyersbőrkereskedők és bőrgyárak között fennálltak és kölcsönösen súlyos anyagi károkat okoztak, kiegyenlítést nyerjenek.

A szindikátushoz eddig az ország nyersbőrkereskedőinek és nyersbőrgyűjtőinek 80 százaléka jelentette be csatlakozását. Szakkörök szerint, a nyersbőrszindikátus sürgős megteremtése ennek a kereskedelmi ágának életérdeke, mert különösen a talpkartell megalakulása óta a nyersbőrkereskedők olyan meglepetéseknek voltak kitéve, amelyek, ha még megismétlődnek, a nyersbőrkereskedők teljes romlásához vezethetnek.

Információink szerint, eredetileg a szervezők tervbe vették azt is, hogy az ország egyik vezető bankját megnyerik a nyersbőrkereskedelem és nyersbőrgyűjtés finanszírozásához és kartellszerűen fogják a szindikátust kiépíteni. Ezt a tervet egyelőre elvetették. Ha azonban a bőrgyári érdekeltséggel nem sikerülne az

A bucurestii iparkamara tiltakozása az új repülőbélyegrendelkezés ellen

Bonyodalom a számlákra vezetett részletfizetések körül.

A bucurestii iparkamara a legújabb repülőbélyegügyi rendelettel kapcsolatban az alábbi sürgős felterjesztést intézte a repülőügyi miniszterhez:

A kibocsátott számlák és különböző iratok repülőbélyegeiről szóló legújabb rendelettel kapcsolatban van szerencsénk a következőket közölni:

A kamara elégtétellel vette tudomásul a rendeletnek azt az álláspontját, amely a számlák repülőbélyegekké való ellátása tekintetében a számlák kibocsátása idején feltüntetett értéket veszi alapul olyképen, hogy ebből az engedélyezett normális rabatt levonható lesz, amennyiben a rabattot a számla kibocsátása idején engedélyezik és azt a számlában is feltüntetik.

A bucurestii kamara véleménye szerint a rendelkezés úgy értendő, hogy

a számlából levonható rabatt kategóriájába tartoznak azok a rabattok is, amelyeket a szállított áruk azonnali fizetésénél engedélyeznek.

A rendeletnek homályos pontja azonban az, amely a részletfizetések nyugtázása tekintetében törvényellenes magyarázatra adhat alkalmat. A rendelet értelmében ugyanis a fizetések felvételének elismervénye csak akkor mentes a repülőbélyeg alól, ha a fizetés a számla kibocsátásával egyidejűleg történt. Ha tehát rész-

egyttműködés alapjait megteremteli, úgy — információink szerint — a nyersbőrkereskedők még függetlenségük feláldozásával, áldozatok árán is olyan egységbe fognak tömörülni, amely anyagi érdekeiket a legmegszelbemenő módon meg tudja védeni.

VISSZAÁLLITJAK A KRÓMBŐR KARTELLT IS?

Szakmai körökben az utóbbi napokban olyan hírek terjedtek el, hogy a krómbőrgyárosok évekkel ezelőtt felbomlott kartelljének visszaállítása érdekében tárgyalások kezdődtek. A bőrgyárosok céljaita ellenére szakmai körökben valószínűnek tartják a kartell visszaállítását, mert az árverseny a gyárak között annyira kiélesedett, hogy ismételtlen mérsékeltek árait az üzemek, jóllehet, a piaci helyzet ezt nem tette szükségessé.

ISMÉT TÁRGYALÁSOK KEZDŐDNEK A FASZEGGYÁRAK KARTELLJÉNEK MEGALAPÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

Ismételt és eredménytelen kartelltárgyalások után újabb éles verseny indult meg a faszeggyárak között. A gyárak egymásközötti árversenye annyira kiélesedett, hogy egyes gyárak üzembeszűntetést határoztak el, hogy a versennyel járó ráfizetést elkerüljék. Hír szerint, a bucovinai faszeggyárak a kartellegyezmény megkötése céljából ismét a tárgyalások felvételét kezdeményezték.

letfizetésről van szó, akkor eszerint csak az a számlára vezetett nyugta volna repülőbélyegmentes, amely a számla kibocsátásával egyidejűleg teljesített első részletfizetésről szól, tehát a számla kibocsátása után teljesített és a számlákra utóbb rávezetett részletfizetési nyugtákat már nem tekintik repülőbélyegmenteseknek.

Ugy hisszük, hogy ez a megoldás nem méltányos és nem törvényes.

A törvényhozó akarata szerint csakis azok az okiratok bélyegkötelesek, amelyek valamely szállításhoz vagy áruk kifizetésének bizonyítására szolgálnak. Ebből a célból írja elő a törvény a számlák felbélyegzésének kötelezettségét. A részletfizetés azonban nem teremt új jogcímet a számla kibocsátásából származik, amelyre nézve a már felbélyegzett számlát kibocsátották, ennél fogva a törvény értelmében nem lehet a részletfizetések után külön bélyeg követelni. Ilyen értelemben hozott már határozatot a Comisiune Centrală a Timbrului is.

Ebből az okból tisztelettel kérjük, szíveskedjék megváltoztatni a már kiadott rendeletet olyképen, hogy a

a törvényes bélyeggel ellátott számlákra

vezetett bármilyen fizetési elismervények mentesek maradnak a repülőbélyegektől is, mint ahogy ez a kincstári bélyegekre vonatkozóan is érvényben van.

A kincstár mindenféle szállítási szerződés után követeli az 1.40 százalékos külön bélyegilletéket

A repülőbélyegtvörvény alkalmazásával kapcsolatban rengeteg vita keletkezett az írásbeli, vagy szóbeli szállítási szerződésekre kirott 1.40 százalékos proporcionális bélyegilleték körül. Míg a rendes bélyegtvörvény értelmében minden szállítási, vagy szolgálati szerződés 1.40 százalékos arányos illeték alá esik, a márciusban módosított repülőbélyegtvörvény metesíti ezen adó alól a szóbeli szerződéseket és csak akkor követeli az 1.40 százalékos, vagy 1 ezrelékes repülőbélyegilletéket, ha a szállítási szerződés okmányszerűen jött létre, vagy pedig levelezés formájában.

Ezen az alapon általánosságban az a felfo-

gás alakult ki, hogy a gyárosok és kereskedők között, illetve ezek és a vevők között létrejövő szóbeli szállítási szerződések után nem kell sem az 1.40 százalékos kincstári, sem pedig az 1 ezrelékes repülőbélyegilletéket megfizetni. A pénzügyminisztérium most rendeletet adott ki, amelyben megállapítja, hogy ez az értelmezés téves és utasította közeget, hogy a számlabélyegilletéken kívül hajtsák be az 1.40 százalékos proporcionális bélyegilletéket is, valahányszor okmányszerűen vagy levelezési úton létrejött szállítási szerződésről, vagy pedig ingóvalyon eladási írott szerződésről van szó. Más esetekben az 1.40 százalékos illeték nem kötelező.

Dr. Roman Valer:

Minden román állampolgár iparosnak joga van a kisipari hitelhez

A békés együttműködésről nyilatkozott a Kisipari Hitelintézet elnöke.

A múlt héten a Sătmăre-Szatmári volt Uránia mozgó termében dr. Roman Valer volt miniszter, a liberális-párt megyei tagozatának elnöke az iparosság részére román és magyar előadást tartott. A beszédet nagy érdeklődés előzte meg és az előadásra Kocsis László volt ipartestületi elnökkel az élén nagyszámu magyar iparos is felvonult.

Pontosan hat órákor érkezett meg a terembe dr. Roman Valer. A volt alminiszter dr. Benea Stefan polgármester, Ursu Ioan helyettes polgármester és Radu Ioan közjegyző kíséretében érkezett. A minisztert Jancu Simionescu főmérnök üdvözölte, aki rövid beszédében a román ipar atyjának nevezte a tagozati elnököt. Az üdvözlő szavak után dr. Roman Valer emelkedett szólásra és előbb románul, majd magyarul mondotta el beszédét.

— Azért jöttem Önök közé — kezdte — mert a helyem itt van az iparosság között, hiszen az iparosság élvezte a liberális kormányzat legtöbb jótétét. A magam részéről mindig testvére voltam ennek az értékes társadalmi osztálynak. Ha megvizsgáljuk, hogy a kormány mit tett az iparosokért, megállapíthatjuk, hogy elsősorban is kifejlesztette az ország iparát.

Mindent megtettünk, hogy a nemzeti ipar, akárcikinek a kezében van — legyen az román, magyar, török vagy szász — jól fejlett és jövedelmező legyen.

Különösen a hadiipart fejlesztettük ki magunkra. Ezenkívül megszüntettük a munkanélküliséget és a munkás számára biztosítottuk a létminimumot. Nem mondjuk azt, hogy a munkás mai jövedelme rózsás, tudjuk, hogy ebben az irányban még nagyon sok a tennivaló, de az eddigi uton tovább haladva reméljük, hogy elérkezünk a munkásság zavartalan életének biztosításához.

— A kormányzat ezenkívül tökéletesebbé tette a munkásbiztosítást és megszigorította a vasárnapi munkaszünetet. Előreléptette a női alkalmazottak védelméről szóló törvényt.

A volt miniszter ezután a kisebbségi iparosság létkérdéseire tért át:

— A mi kormányunk — mondotta a nemzeti igazság és jóvátétel politikáját követi.

Mi nem üldözzük a más nemzetiségű iparosokat,

csak azt akarjuk, hogy az iparban a románok is megfelelő módon legyenek képviselve. Politikai alapelvünk azon csúcsosodik ki, hogy

minden román állampolgárt meg kell védeni.

Kizáró törekvéseink csak az idegen állampolgárok ellen irányulnak.

— Az iparosságnak meg kell érteni azt, ha mi eltávozzunk a kormányról, vagy olyan kor-

TEHETSÉGES SZOBALÁNY

Egyik nap Samuka ezzel a kérdéssel fordult mamájához:

— Mama, a szobalány a sötétben is lát? —
Apo, aki szintén a szobában volt, elpirult, mama pedig megdöbbenve nézett Samukára:

— Honnan veszed azt a butaságot, hogy a szobalány a sötétben is lát?

Tegnap hallottam, hogy a sötét szobában azt mondta a tatának: „Nagyságos ur, ma nincs megborotválva...”

Csaloga urat megfogta az uccán egyik barátja:

— Gratulálok, öregem, hallottam, hogy meg-nősült?

— Kérlek a gratulációt — felelte Csaloga — visszament a partim.

— És miért?

— Alaki hida miatt.

— Hogy tsem ezt?

— Be akart csapni a házasságkötésért.

— Hogy-hogy?

— Kiderült, hogy a nőnek pupja van.

mány jön, amely kizárólag a parasztság érdekeit képviseli, vagy más szélsőjobboldali kormány kerül uralomra, mindkét esetben jaj az iparoságnak.

— A mi kormányunk oldotta meg az ipari hitelkrízist. Megrendszabályoztuk a képesítést és hitelintézeteket állítunk fel, hogy iparosainkat hathatósan segíthessük.

Minden román állampolgár iparosnak joga van az ipari hitelhez. Ebben az irányban tisztelni fogjuk a kisebbségek jogait,

de ne rója fel nekünk senki, ha a románoknak is életlehetőséget akarunk az ipari pályán biztosítani.

— Értsék meg a kisebbségek, hogy együtt kell dolgozniuk velünk. Nézzenek szembe a problémákkal és kezdjük meg a békés együttműködést, mert ha most még nem is, de öt-tíz év mul-

va, csak megtaláljuk és megértjük egymást.

A volt miniszter szavait az egybegyűlték nagy tetszéssel fogadták és többször tapsalkal félbeszakították. A magyar iparosság a beszédnek különösen azt a részét fogadta tetszéssel, amikor a volt miniszter azt fejtette ki, hogy az iparpártolásra kiutalt hiteldíjazatokhoz minden állampolgárnak joga van.

Az ülést Simionescu főmérnök zárta le.

KÜLDÖTTSEG AZ IPAROS OTTHON ÜGYEBEN.

A Sătmăre-szatmári Iparos Otthon vezetőse és szakosztályi elnökei küldöttségileg járultak dr. Roman Valernál és feltárták az Iparos Otthon elvétele ügyében előállott helyzetet. Aküldöttség tagjai arra kérték az alminisztert, hogy az Otthont helyezze vissza jogaihoz.

Dr. Roman Valer figyelmesen hallgatta végig az iparosok kívánságát és legmesezebbmő támogatásáról biztosította a magyar iparosokat. Kijelentette, hogy a székház ügyében Nistor munkálgyi miniszter intézkedett, de ígért tett, hogy ha csak mód van rá, minden lehető el fog követni az ügy kielégítő elrendezésére.

A Sătmăre-szatmári iparosság nagy érdeklődéssel várja dr. Roman Valer közbenjárásának eredményét.

Tisztázásra szorul:

Hány forgalmiadó-könyvet kell vezetni?

Az október 28-án életbelépett forgalmiadó törvény alkalmazása közben szinte naponta újabb és újabb problémák merülnek fel. Különösen sértelmezőek tartják a vállalatok a forgalmiadó elenőröknek azt a követelését, hogy a rendes, úgynevezett regisztru special forgalmiadó-könyveken kívül még kötelesek külön kereskedelmi könyvet is vezetni a termelés helyén és pedig a nyersanyagok és gyártmányok változásairól.

A forgalmi adóról szóló rendelet törvény tartalmazza ezt az intézkedést, amikor a következő szabályt állítja fel:

Registru special, precum și registrele comerciale, necesare întreprinderii pentru mișcare materiilor prime și fabricatorilor, vor fi ținute la locul de producție și la dispoziția organelor de control.

Amint a fenti szövegből látszik, a rendelet törvény valóban kétféle könyv vezetését írja elő, az egyik a tulajdonképeni forgalmiadó-könyv, a másik az a kereskedelmi könyv, amely a vállalatok számára a nyersanyagok és gyártmányok változásai szempontjából szükséges.

Az iparvállalatok véleménye szerint azonban ez a kötelezettség csak látszólagos és a rendelet törvény fogalmazása ad okot arra, hogy a forgalmi adóellenőrök kétféle adókönyv vezetésére kötelezzék a vállalatokat. Az nem vitás, hogy a forgalmi adókönyvet, a registru specialt vezetni kell. A másik könyv vezetése azonban nincs kötelezően előírva. A nyersanyagok és gyártmányok változásairól szóló kereskedelmi könyvet a vállalatok csak akkor vezetik, ha ilyen könyvekre szükségük van. Ez kifejezetten kitűnik a rendelet törvény szövegezéséből, amikor azt írja, hogy „registrele comerciale, necesare întreprinderii”.

Amennyiben tehát magából a forgalmi adókönyvből is kitűnik a nyersanyag és a gyártmányok változása, semmi értelme sincs annak, hogy ugyanezekről az adatokról másfajta könyvet is vezessen a vállalat. Erre nincs szüksége a vállalatnak, mert a forgalmi adókönyvből teljesen tájékozódni tud mindennemű változásról. Nincs szüksége a forgalmi adóellenőrnek sem, mert hiszen a forgalmi adókönyv önmagában véve is minden olyan adatot feltüntet, amely a forgalmi adó kivetésével és ellenőrzésével kapcsolatos. Kétségtelen, hogy a rendelet törvény helyes fogalmazása mellett csak azt írhatta elő, hogy amennyiben a vállalat ilyen külön keres-

kedelmi könyvet vezet, mert arra szüksége van, ezt a könyvet szintén a termelés helyén kell vezetnie, ha ez nem a vállalat székhelyével egy helységben van és a forgalmi adóellenőr rendelkezésére kell bocsátani.

Már az előfordultak olyan esetek, hogy egyes pénzügyi elenőrök kihágásnak minősítik a külön „anyagváltozási” könyv hiányát. És is az iparvállalati érdekeltségek most egységes tiltakozásra készülnek és azt kéri a pénzügyminisztertől, hogy a rendelet törvénynek ezt a homályos szövegét egészítse ki oly módon, hogy ne követelje meg minden vállalatot, hogy ugyanazon célból kétféle könyvet is vezessenek. Ez csak a felesleges bürokrácia megnövekedését jelenti, senkinek semmi szüksége nincs rá és csak arra való, hogy megint legyen egy mód kellemetlenséget okozni a termelő vállalatoknak.

SZOVJETOROSZORSZÁG

Az orosz hadügyi népbiztos vizitál egy orosz századot és vizitálás után maga elé hívta három katonát.

— Szeretsz te engem? — kérdezi az első katonától a népbiztos.

— Igen, — feleli a katona.

— Meg tudnál ölni?

— Nem.

A népbiztos ezután a második katonához fordul:

— Szeretsz te engem?

— Igen.

— Meg tudnál ölni?

— Nem.

A harmadik katona Kohn volt, a század dobosa. Őt is megkérdezi a népbiztos:

— Szeretsz te engem?

— Mért ne? — mondja óvatosan Kohn.

— Meg tudnál ölni?

Kohn rámutat a dobára és gunyosan felkiált:

— Ezzel a dobbal!...

MEGERDEMLI

Papucs egyik nap boldog mosollyal állított be az irodába.

— Uraim — mondta — nagy hírt hoztunk közülnöm.

— Mi történt? — kérdezték többben is.

— Elvéltem a feleségemről.

— Igazán? És mért?

— Na hallják, husz évi házasság után öngyilkos igazán megérdemel az ember.

Lanyha a tüzfapiac

A belföldi tüzfapiac a forgalom karácsony hetében is változatlanul kisirányu.

Az időjárás enyhe, a tüzifa fogyasztás meg sem közelíti a normális mennyiséget

és a detailtelepek forgalma a csekély fogyasztás kielégítésére szorítkozik. A kereslet ennek megfelelően szintén szűk keretek között mozog és csupán apró tételekre szóló üzletkötések történnek. Egyes vidékeken még erősen érezhető a vagónhiány, fennakadás azonban a tüzifaellátásban ennek ellenére nincsen sehol.

A kínálat a nagyobb termelővállalatok részéről a növekvő kivitel és növekvő téli fogyasztás reményében tartózkodik, a fahusi termelők től és nagykereskedőktől elég áru kerül a piacra és egyelőre hiány nem érezhető. Ez a körülmény az árakban is kifejezésre jut, mert bár a nagyobb termelővállalatok szilárdan tartják az árakat,

kisebb termelőktől már lehet előnyösebb vételeket eszközölni.

A mővidékek közelében lévő fogyasztópiacokon az utóbbi napokban megélenkült az üzletmenet, mivel e hó 31-én megszűnik a kedvezményes móctarifa érvényessége, melynek meghosszabbítása ügyében még ezideig nem történt semmiféle intézkedés.

Legutóbb aradi viszonylatban a következő árak alakultak ki: I. osztályu bükkhasáb Lei 6000. II. osztályu bükkhasáb Lei 5400. III. osztályu bükkhasáb Lei 5000. I. osztályu gvertyanhasáb 2 éves Lei 6100. I. osztályu cserhasáb 2 éves Lei 6100. I. osztályu bükkdorong Lei 5200. I. osztályu cserdorong Lei 5300. I. osztályu gvertyandorong Lei 5400. I. osztályu tölgydorong Lei 5300.

Osztályozatlan parasztfu vagónonként 3-400 lejfel olcsóbb.

A termelés az egész vonalon megkezdődött, nagyobb lendülettel azonban majd csak az ünnepek után indul meg.

A magyarországi export erősen halad és nagyobb tételek kerülnek kivitelre.

A hazai fenyőfapiac a forgalom teljesen csendesedett, a vidékeken nincs érdeklődés, de a városokban sincsen számottevő kereslet. Az építkezési tevékenység befejeződött és csupán némi ládaanyag, valamint az iparvállalatok részére szükséges egyéb, csekély mennyiségű áru helyezhető el. A detailtelepek, a rendszerint alig számottevő téli forgalomra kellőképp elvannak látva áruval, tavaszi szükséglet fedezésére pedig még senki sem gondol, mivel

a helyzet az áralakulás szempontjából változatlanul bizonytalan.

Az egész vonalon teljes és tökéletes tájékozatlanság uralkodik. Az exportpiac most van a befejezés stádiumában és utóbbi üzletkötésekre csak két hónap múlva kerülhet sor, a belföldi detailkereskedő még szintén korainak tartja a tavaszi szükséglet beszerzését, a vasut az exporttarifát felemelte, ami némileg befolyásolja a belföldi áralakulást is és végül mindezideig a gömbfuvarozás sem indulhatott meg, a fagy és hóhiány miatt, így nem lehet tudni, milyen lesz a tavaszi piac. A majdnem teljesen szűnő kereslettel szemben tartózkodó a kínálat is.

Külföldi tudósítások arról számolnak be, hogy úgy a fogyasztó, mint a termelő államokban

a tavaszi forgalomra vonatkozólag pesszimizmus a hangulat.

Angol lapjelentések szerint az ottani importőrök a megmaradt jelentékeny készleteiket nyomott árakon dobták piacra, hogy elkerülhessék a téli raktározás költségeit és a kamatvesztéséget. Az angol piac felvevőképesége jelentékenyen csökkent és a fenyőanyagpiac helyzete a legtöbb fogyasztó államban rosszabbodott.

Faragottfában a kereslet szintén jelentéktelen. A lefuvarozás a termelőhelyekről a járatan erdei utak miatt elenyészően csekély, az árak szilárdak. A magyarországi kivitel alig számottevő.

Az angol nagyipar tiltakozik a gyarmatok versenye ellen

Amerikai vállalatok Kanadában létesítettek gyárat az angol vámelőírások kijátszására.

Amíg Németország egyre növekvő eréllyel követeli gyarmatainak visszaadását, Angliában különös akció indult meg — az angol gyarmatok és dominiumok ellen. Az angol világbirodalom szétesése fenyegetett, amikor az angol kormány Ottawába, Kanada fővárosába összehívta a gyarmatok és dominiumok vezetőit, hogy gátat emeljen azok elé a függetlenségi törekvések elé, amelyek már-már arra vezettek, hogy az egyes gyarmatok és dominiumok elszakadnak az anyaországtól és kikáltják önállóságukat. Így jött létre a sokat emlegetett ottawai egyezmény, amely egyrészt politikailag az autonómia kibővítésével annyi szabadságot adott a gyarmatoknak és dominiumoknak, hogy azok szinte függetlenek lettek, másrészt gazdaságilag igen jelentős kedvezményeket nyújtott, amennyiben különleges vámmérséklésekkel biztosította a gyarmatoknak termékeik zavartalan elhelyezését az anyaországban.

Ez a kedvezményes elbánás adott most okot az angol nagyiparnak arra, hogy akciót kezdjen az angol világbirodalom tengerentúli részei ellen. A nagyipar érdekében a konzervatív képviselők egy parlamenti csoportja vámtarifa bizottsággá tömörült és testületileg jelent meg Sir John Simon kincstári kancellárnál, hogy előterjesse azokat a panaszokat, amelyek a gyarmatok és dominiumok iparvállalatainak versenye ellen irányulnak. A küldöttség elsősorban utalt

arra, hogy Kanadában az Egyesült Államok a vállalatok egész sorát alapították a vámvédelem kijátszására és ezek a vállalatok a vámkedvezmények védelme alatt igen nagy mennyiségű árut szállítanak Angliába olyan áron, amely alig nagyobb az angliai előállítási költségeknél.

Ugyancsak nem tud megbirkózni az angol ipar azzal a versennyel, amelyet India, a Straits Settlements és Honkong egyre növekvő ipari kivitele támaszt, miután ezekben az országokban a munkabérek rendkívül alacsonyak, ami lehetővé teszi, hogy az ott letelepedett gyárosok, angolok és külföldiek egyaránt, dömpingárakon áraszák el gyártmányaikkal az anyaországot.

Ennek a súlyos helyzetnek az orvoslását most az angol gyáripár a kormánytól és elsősorban az ottawai egyezmény vámkedvezményeinek revízióját követeli abban az értelemben, hogy a kormánynak joga legyen a vámokat a gyarmatokkal és dominiumokkal szemben is fölemelni, ha az anyaország iparának érdekei ezt megkívánják.

Sir John Simon kincstári kancellár megígérte, hogy az előterjesztett panaszokat gondosan megvizsgálja és az angol kereskedelempolitika irányításánál szem előtt tartja. Így tehát várható, hogy vagy a gyarmatok és dominiumok fognak lázongani, vagy az angol nagyipari érdekeltségek lesznek elégtelenek.

Áresések a német piacon

A német Statistisches Reichsamt jelentése szerint folyó év október hó folyamán a nyersanyagok és félgyártmányok árai augusztushoz viszonyítva 2.3 százalékkal, áprilishoz viszonyítva 6 százalékkal estek. Mivel ez a folyamat novemberben is tovább tartott, valószínűnek látszik, hogy december végével az árak visszamennek arra a nivóra, amelyen az év elején állottak.

A gabonaneműek közül főleg az árpa és a rozs ára csökkent, az előbbi kisebb, az utóbbi nagyobb mértékben.

A kakaó, a tea és a kávé ára kerekén 25 százalékos áresést szenvedett az utóbbi időben.

A pamut ára 9, a len ára 17 százalékkal esett november folyamán.

A kaucsuk ára október 15 és december eleje között 13 százalékkal ment vissza. Az ólom 5, a cink 12, a réz 15 százalékos áresést szenvedett.

A benzín ára ugyanezen idő alatt 12 százalékkal morzsolódott le a világpiacra.

A francia tőke hozzájárulása az ország iparához

A francia nagytőkének tudvalevőleg már régebről igen komoly érdekeltségei vannak az országban, így kizárólag a petróleumiparban befektetett francia tőkét mintegy 8-10 milliárd leire becsülik. A devizazárlat alkalmával nagyszegű francia tőke fagyott be Romániában. Ekkor olyan megállapodás jött létre, hogy a bennrekedt francia tőkét tulajdonosaik vállalati alapításokra és érdekeltség vállalásokra használják fel, ezzel szemben a román kormány eleve megengedi, hogy e tőkék maximálisan évi 5 százalékos hozama transzferálható, átutalható legyen. Ennek a megállapodásnak alapján az utóbbi időben több ipari és kereskedelmi vállalat alakult az országban a befagyott francia tőkék felhasználásával. Ezeknél az újabb alapításoknál a bejegyzett alaptőkék összege 125 millió leire rug, az egyéb befektetésekről nem is beszélve. A francia tőke tehát a legutóbbi időben is igen jelentékeny részben járult hozzá az ország iparosításához.

Országos ingatlanforgalom

Bucureştiből jelentik: Érdekes kimutatás készült az ország ingatlanforgalmáról. A számcsoportosítás szerint 1935-ben az egész ország területén 359.810 szabadkézből való ingatlan-eladás történt 4.019.212.791 lei értékben szemben az 1934 évben eszközölt 337.874 eladással, amelyek 4.258.587.349 lei értéket képviseltek. Számszerű forgalom szempontjából tehát a forgalom 6 százalékkal növekedett, viszont az érték szempontjából 9.20 százalékos csökkenés következett be.

LESÚJTÓ VÉLEMÉNY

Pityutól megkérdi a mamája:

— Hogy vagytok megelégedve az új tanítóval?

— Nagyon buta.

— Miért?

— Mindent tőlünk kérde.

— A világító petróleum maximálása. A külkereskedelmi és iparügyi minisztérium — mint már jelentettük — hivatalosan megállapította a világító petróleum fix árát és intézkedett arról, hogy megfelelő kulcs alapján megveszék helyen megállapíthassák a közben felmerült költségek hozzáadásával a hivatalos eladási árat.

SAJNOS, NEM VÁLT BE

Az ökröt a vágóhídra viszik és közben így morfondíroz:

— Ej, ej, pedig világéletemben négyfelé is herét ettem.

UJ KELET

Románia egyetlen

zsidó napilapja

Kérjen mulatványszámot

Club, Str., Barón L. Pop 10

Automobil- és repülőgép- motorgyár felállítására folytatnak tárgyalásokat román és francia tőkések

Delbos francia külügyminiszter látogatása után mindinkább előtérbe kerül a francia tőke intenzívebb bekapcsolódása a hazai gazdasági életbe. A francia külügyminiszter látogatása alkalmával felmerült az a terv, hogy francia szakmai vállalatok, illetőleg francia tőkések Romániában automobilon és repülőgépekhez szükséges motorok, továbbá repülőgépek felszereléséhez használt alumínium alkatrészek gyártására üzemet állítsanak fel.

Értesüléseink szerint, a nagyszabásúnak ígérkező üzem felállítása érdekében a hazai szakmai vállalatok és francia tőkések között tárgyalások kezdődtek, amelyek kedvező mederben haladnak előre, úgy, hogy remény van a nagyszabású új hazai nehézipari üzem felállítására.

MIKOR A FEJ MESELNİ KEZD

A napilapok híradása szerint egy külföldi tudós megoldotta a fej-átültetés problémáját.

Világszenzáció!

Ezentúl tényleg nem lesz többé kopasz fej, mert egyszerűen egy más hajzatu fejet operáltak nyakunkra. És nem lesz többé csunya, nem lesz többé buta és nem lesz többé vízfej se.

Viszont hátrányai is vannak a dolognak. El képzelték, hogy a Peyer Károly fejét átültetik Kémeri Nagy nyakára és a diákok ezér egyik nyilasgyűlésén dicsérni kezdi majd Blum Leót. Szép kis botrány lesz a dologból.

Avagy orvosi műhiba történik és a tenorista nyakára egy szopránénekesnő fejét operálják. A tenorista nem a magas cét, hanem az orvos fogja kivágni és ruzsos szájával rémes gorombaságokat fog trillálni.

Vagy avagy a nagyvállalat vezérigazgatója egyik tisztviselője fejével fog járni és minden öt percben ki fogja jelenteni: „Nálam utolsóbb, piszkosabb ember nyúzó nem létezik a világon!”

Vagy avagy netán Kohn tízéves házassági évfordulójukra azzal lép meg a feleségét, hogy új fejet csináltat magának. Hazamegy az új fejjel, felesége a nyakába ugrik, megcsókolja és így szól: „Mért jön ilyen későn? Az a betámt férjem rögtön itthon lesz!”

Egy biztos: az új fej nagyon jól fog jönni azoknak a diplomataknak is, akik a világ sorsát most fej nélkül intézik...

Tőkeemelés.

Industria Cărnii St. Podsudek S. A. bucureşti hentesárú-, szalámi- és konzervgyár részvénytőkéjét 5 millió leiről 25 millió leire emelte olyképpen, hogy id. Stanislau Podsudek gyárát 20 millió lei értékben apportként vitte a részvénytársaságba.

KITUNÓ HASONLATOSSÁG

A cégtárs nősülni szándékozott és természetesen üzletársának is bemutatatta a menyasszonyát. Másnap megkérdezte tőle:

— Na, milyennek találod jövődbelédet?
— Barátom — felelte az, — az egy fejedelmi nő.

— Nonono, ez talán túlzás. Fejedelmi? Szó sincs róla.

— De bizony. Ha nem volna bátyja Napoleonra hasonlítani.

Február elsőjére elhalasztja a CFR a felemelt darabárú szállítási tarifa életbeléptetését.

A CFR, amint már közöltük, igen sok közszükségleti cikk darabárú szállítási tarifájának felemelését tervezte olyképpen, hogy a tarifát átcsoportosította. Az átcsoportosított tarifa életbeléptetését a gazdasági érdekképviselők tiltakozására a CFR december 1-től január 1-re halasztotta el. Amint most megbízható forrásból értesülünk, a felemelt tarifa január 1-én sem fog életbelépni, ismét elhalasztják az életbeléptetését február 1-re.

Gazdasági körök azt remélik, hogy a CFR végül is lemond eme közszükségleti cikkek tarifájának emeléséről.

A napvédő ponyvára, a kereskedelmi jellegű autókra és röplapokra városi reklámmilletéket vetett ki Timisoara-Temesvár

Timisoara - Temesvár új reklámrendelete végső megszövegezésében megjelent a város hivatalos lapjában. Az új reklámrendelet értelmében a jövőben az iparosok és kereskedők a kiskataik elé kifeszített napvédő ponyva után is reklámmilletéket kötelesek fizetni, mégpedig a ponyva minden négyzetmétere után 100 leit. Hogy ez a ponyva mennyiben jelent reklámmot, arra nézve a rendelet nem ad felvilágosítást.

Mélyen a magántulajdonba vág a rendeletnek a cégek autói, illetve a cégtulajdonosok magánautói vonatkozó része. Eszerint a kereskedőcégek saját áruszállító autói felfestett bármilyen felírat, festett védjegy, stb. után városi reklámmilleték fizetendő. Ez a rendelkezés

minden jogalapot nélkülöz, miután a város az autók esetében nem ad reklámterületet és az új adójával a magántulajdon legelőnyösebb elvét sérti.

A rendelet kimondja, hogy a jövőben bármilyen reklám, falragasz, vagy röpcédula csak is román nyelven szövegeztethető meg. A jövőben egyébként a röpcédulák után is városi reklámdíj fizetendő, még pedig 500 lei.

Az itteni kereskedők egyesülete beadványban kérte a reklámrendelet súlyosabb sérelmeinek orvoslását. Rámutatott arra, hogy az új reklámrendelet anyagi terhei, valamint a nyelvhasználati tilalom, igen súlyosan érintik a kereskedőtársadalmat, valamint az iparosságot is.

Emelkedett a vasut bevétele

A CFR vezetősége az 1937—38. évi költségvetésben a bevételeket az előző évinél két milliárd 94 millió lejtel magasabban irányozta elő. Szakkörökben már ez év elején megállapították, hogy a CFR ezt a többletet csak úgy tudja realizálni, ha egyes tulmagas tarifátételek leszállításával fokozni tudja a forgalmat. A jelenlegi tarifák mellett ugyanis a CFR aligha várható, akkora forgalomtöbbletet, amellyel a két milliárdot meghaladó többletelőirányzatot realizálni tudta volna. Mindezek ellenére

a folyó költségvetési év első felében realizált bevételek igen megközelítették a két milliárddal felemelt előirányzatot,

amennyiben az előirányzott bevételeknek 97 százalékát vételezte be a CFR. Ugyanis az 1937—38. évi 12 milliárd 636 millió leit kitevő előirányzathoz a pénzügyi év első felére 6 milliárd 318 millió lei esik, amellyel szemben a CFR tényleges készpénzbevétele 6 milliárd 112 millió lei volt. Ez a bevétel a következőképpen oszlik meg:

Személy- és poggyászszállításból 1811, áruszállításból 4111, egyéb jövedelmek 19, összesen 6112 millió lei.

A CFR a folyó évi bevételeket átlagban husz százalékkal magasabban irányozta elő. Ezzel szemben a folyó pénzügyi év első felében a személy- és poggyászszállításból eredő bevételei 539 millióval, azaz 42.4 százalékkal, az áruszállításból eredő bevételei 749 millióval, azaz 22.3 százalékkal haladták meg az előző évit, viszont a rendkívüli jövedelmek nagymértékben csökkentek. Ezzel magyarázható, hogy az összbevételek három százalékkal kevesebbet tesznek ki, mint amennyit erre a félére előirányoztak.

Mivel a CFR a két milliárd leies többletelőirányzat túlnyomó részét beruházásokra szánta, az előző félévben realizált eredményekből meg is volt a fedezet a beruházási munkálatokra. Ha azonban mégis keresztül viszik a tarifaemelésüket, az emiatt bekövetkező forgalomcsökkenés könnyen veszélyeztetheti a beruházási munkálatok fedezését.

Az ország összes vágóhidjait átveszi a mezőgazdaság iparosításának minisztériuma

A mezőgazdaság iparosítása érdekében létesített, Manolescu Strunga vezetése alatt álló új minisztériummal kapcsolatban felvetődik a kérdés, meddig terjed az új minisztérium hatásköre, tud-e majd önálló munkát végezni anélkül, hogy beleavatkozzék a többi gazdasági hatáskörrel rendelkező minisztériumok munkájába? A földmívelésügyi minisztérium már eleve úgy van megszervezve, hogy felöllelheti az összes gazdasági kérdéseket, a szövethetési minisztérium pedig feltétlenül összeütközésbe fog kerülni Manolescu Strunga hatáskörével. Félős tehát, hogy az építő munka helyett inkább a hatalmi kérdések, valamint a hatáskör körvonala zásával fog az idő eltelni.

Értesülésünk szerint az új minisztérium hatáskörébe tartozik:

1. Az ország összes vágóhidjainak átvétele és hűtőkészülékekkel való ellátása.

2. A gabonaneműek osztályozása és kiválasztása minőség szerint.

3. A bel- és külföldi piacra kerülő zsirfélék egységesítése ugyancsak minőség szerint.

4. Az ipari növények: len, kender, gyapot termelésének egységes irányítása.

5. A gyümölcs értékesítése, a csomagolás és kiválogatás különös figyelembevételével.

Szó volt arról is, hogy a faértékesítéssel kapcsolatban a CAPS-t is az új minisztérium hatásköre alá helyezik, de végül is ez megmarad a földmívelésügyi minisztérium hatáskörében.

Komoly gazdasági körökben kétségbevonják, hogy az új minisztérium hivatásának megfelelő munkát tudna végezni. Elsősorban a pénzügyi akadályokat kellene leküzdenie, mert hiszen legalább egymilliárd leire volna szüksége az új költségvetés életbeléptetéséig.

ARISZTID

Arisztid a kaszinóban odamegy a háznagyhoz és így szól:

— Ezt a portást el kell csapni, kéhlek.

— Miért? Mit csinált?

— Nagyon szórakozott, kéhlek. Tegnap mikor távoztam, kéhlek, átadott nekem egy sürgőnyt, hogy hogy jöjjenek haza azonnal, mert az apám beteg.

— Na és?

— Na és kéhlek, és azonnal kimentem a pályaudvarra és már ép be akartam szállni, kéhlek, amikor a sürgőnyt még egyszer megnéztem és láttam, hogy nem nekem szót.

— Hát kinek?

— Az öcsémnek...

KÉT HATÁRLATÓ KÖRÜLMÉNY

Viharossy sziniszagató urhoz beállított egy nő és eladta, hogy táncosnő szeretne lenni.

— Hát táncoljon valamit — mondta megadón Viharossy.

A nő ledobta magáról a ruhát és balettszoborban táncolni kezdett. Mikor befejezte, Viharossy csendesen megszólalt:

— Két dolog miatt beszéltem le magát a táncosnői pályáról.

— Ugy? És mi az a két dolog?

— A két lába.

Cluj-Kolozsvár ismét maximált

Cluj-Kolozsvár időközi tanácsa, az árvizsgáló-bizottság jelentése alapján a közszükségleti cikkek árait újból mahimálta. Az új árak a következők: Marhahús 17—24, növendék marha 28—30, borjúkaraj 30, disznóhús 32, malac 40, szalonna 36, hajt 38, olvasztott hajt 42, berbács 16—17 lei kilógrammonként. A szópóborju árát az időközi bizottság szabadkereskedelmre bízta. Lisztárak: Nullás 11.50 4-es 11, 5-ös 10.50, 6-os 10 lei kilógrammra. Konyér-árak: Fehér 10, félbarna 9.50, barna 9 lei kilógrammra. Tüzifa árak: I. oszt. bükk, vagononként házhoz szállítva 6325 lei, vágva 7500 lei, köbméterenként 288, vágott fa mázsánként 75 lei, II. oszt. bükk vagononként házhoz szállítva 5825 lei, vágva 7000 lei, köbméterenként 343 lei, mázsánként vágva 70 lei, I. oszt. tölgy vagononként házhoz szállítva 5512 lei, vágva 6700 lei, köbméterenként 262 lei, mázsánként vágva 67 lei, II. oszt. tölgy vagononként házhoz szállítva 5175 lei, vágva 6350 lei, köbméterenként 225 lei, mázsánként vágva 63 lei. A Tüzifaárakhoz a viszonteladó kiskereskedők 6 százalékos számolhatnak fel.

Megérkezett az első orosz vasszállítmány az országba.

Tighinai jelentés szerint az ottani állomásra megérkezett az első orosz vasútszállítmány. A Montana Romana cég részére 35 vagon öntvény, a brailai Izbánda cég részére pedig 65 vagon öntvény érkezett Oroszországból.

Üzembelyezték a Sibiu-nagyszebeni talpgyárat.

A Sibiu-nagyszebeni Brasoveanu talpgyárat a bucureştii Pavel Negreanu S. A. bőrnagykereskedő cég vásárolta meg, amely a talpgyárat ismét üzembe helyezte.

Magyar iparosok!

Rendeljétek meg a

Magyar Nép című lapot

hetenként husz oldal nagyságban jelenik meg. Előfizetési díj egy évre 150 lei, félévre 85 lei. Kiadói hivatal: Cluj, Baron L. Pop 5. — Kérjen mutatványszámot! — A lapban állandó iparos rovat!

Egy kislány siet a ködön át

Irta MORICZ ZSIGMOND.

Egy kislány siet a ködön át. Ahogy a Verpeléti útról bekanyarodik a Rodostó uccába, szinte beleüt a ködbe. Kis fehér sapkájával úgy furódik bele, fehér a fehérbe s fut a sáros kövezeten, fél laktcipőben, nagyon kell szaladni, hogy ne prűszkölje túl a decemberi ködöt. Hova siet? hova fut? Sehol a világon senkije, aki övé lenne, összes otthona a bérelt ágy. Hányan futnak így a világon, állami gyerekek, akiket csak itt pottyantott az élet s most a papájuk ki? az Állam. A mamájuk ki? az Állam. A nagypapa, nagymama, a nagybácsi, a nagynéni, az unokatestvér és a felmenő és oldalági rokonság, mind: az Állam. Az Állam, akit sose látott s nem is sejtí mi az, csak azt tudja, hogy annak nem lehet azt mondani édesapám, édesanyám, nem lehet neki kezét csókolni, nem lehet neki panaszkodni és nem lehet tőle vigasztalást kapni. Akinek nem lehet tőle vigasztalást kapni. Akinek nem lehet elaludni az ölében s aki nem simogatja meg a kislány fejcskékjét, nem cirógatja meg az arcocskáját és egyszer sem tkargatja be, ha a hideg konyhában, a vaságyon lecsuszlik róla a takaró, a decemberi éjjeli hidegben.

— Színész nő leszek, az anyja szemit! . . . — kiált fel a kislány s megáll az út közepén.

Összezsapja a kezét és nagyot kacag az út közepén, az életút közepén, az élet be-láthatatlan ködvilágának a kelles közepén.

S Csibe ott áll egyedül a Rodostó ucca mélyében, oly egyedül, hogyha valaki kinyujtaná karját a ködben, megfoghatná a kis fitos orrát.

„Színész nő leszek.” Most ez igazán hozzáillő világ volt, ezzel a köddel. Végre egyedül. S többé

Az iparpártolási törvény érvényét 1942. április 1-ig meghosszabbította a kormány

Közöltük, hogy a kormány gazdasági bizottsága Bujoiu miniszter előterjesztésére elhatározta, hogy az 1942. április 1-ig meghosszabbított iparpártolási törvény hatályát, ama iparvállalatok részére is kiterjeszti, amelyek külföldi nyersanyagokat dolgoznak fel.

Az iparpártolási törvény meghosszabbításáról szóló rendelet törvény a hivatalos lap december 14-i számában jelent meg.

cember 14-i számában jelent meg.

A meghosszabbítás azzal a feltétellel történik, hogy amennyiben időközben elkészül az új ipartörvény, úgy annak intézkedései alkalmazandók. Egyébként a ziparpártolási törvény érvénye 1942. április 1-én jár le ama iparvállalatok számára is, amelyek belföldi nyersanyagot dolgoznak fel.

Befejeződtek Oradea-Nagyváradon a bőr- és fémiparban a mestervizsgák

Oradea-Nagyváradon befejeződtek az első mestervizsgák. A vizsgákat különböző cipőgyárakban tartották meg. A vizsgálobizottság elnöke Chiş Petru volt.

A jelölteknek mindenkor reggel 8 órakor kellett jelentkezni a részükre kijelölt gyárban. Itt a bizottság kijelölt részükre egy cipő-aljrész elkészítését, stb. A munka elvégzésére néhány órai időt szabtak, a jelölt azonban állandóan a bizottság felügyelete alatt maradt, úgy, hogy mással nem végezhetette el a munkát.

Amikor a munka elkészült, a bizottság tagjai megvizsgálták és ha székszempontról megfelelőnek találták, következett a vizsga írásbeli része. A jelölteknek el kellett készíteni írásban az elvégzett munka költségelőirányzatát és rajzát.

A gyakorlati vizsga után — azok részére, akik megfeleltek — szóbeli vizsga következett.

Azok, akik a gyakorlati vizsgán nem feleltek meg, már nem is kerülhettek szóbelire.

A szóbelit a munkakamara helyiségében tartották meg. A jelöltekhez a bizottság tagjai munkakörükbe vágó kérdéseket tettek fel: el kellett mondaniok a délelőtti elvégzett munka lefolyását, válaszolniok kellett arra a kérdésre: milyen iratok szükségesek a tanoncszerződés megkötéséhez, az iparengedély megszerzéséhez, stb.

A bőripari szakmában a vizsgák eredménye általánosságban kielégítőnek mondható.

Nem az a helyzet azonban a fémipari szakmában. Itt a jelölteknek csaknem a fele megbukott a vizsgán.

A bizottság elnöke Pop Alexandru volt.

A vizsgák eredménye ellen fellebbezni lehet.

Az ipartörvény szerint az a jelölt, aki úgy érzi, hogy a bizottság igaztalanul járt el vele szemben, fellebbezést jelenthet be a vizsgaeredmények ellen. A fellebbezést a munkaügyi inspektor 30 napon belül köteles megvizsgálni és döntést hozni. Ha az inspektor helytállónak találja a fellebbezést, a vizsga negatív eredményét megsemmisítheti.

LASSU ÉSZJÁRAS

Macera két kezét a fejére szorítva ül a kávéházban. Valaki megkérdi tőle:

— Mit csinálsz?

— Azon spekulálok — feleli Macera, — hogy mit vegyek a feleségemnek karácsonyi ajándéknak?

— Már most törőd azon a fejed!

— Na igen, nálam az ilyesmi nagyon sokáig tart. Mult évben is december elején kezdtem spekulálni és még a mai napig se jöttem rá...

nincs egyedül. Nem is tudja, mennyire jól találta ki, hogy egy ennyire magános kis léleknek éppen ez a megfelelő mesterség: az egész világnak dobni oda magát.

Felüldülve sietett haza.

A félkomfortos ötödikemeleti lakásban, a 16-os villanykörte világosságában a három gyerek zsinygetve csinálja a betlehemet. Icu, Mica és Bibike. Sőt a papa is segít nekik, mert a papának a gyárban egy nagy vaskerek futott a lábára s összetörte a balláb nagy lábujját. Legalább segít a gyerekeknek. Már kész is van a templom. Hegyes kis tornya van neki. Bent pedig mindent lehet látni. Negyven filkérért vetek bele egy betlehemi állatseregletet. Jászok, tehénke, lovak. A jászokban kisbaba fekszik s a barmok rálehelik a villanyfényben a melegeket. Mert a papa a zseblámpájából kivette az elemet és beszerelte a templomba. Csak meg kell nyomni és világít. Még meleg is. Nem fog megfázni a kis Jézuska, ha kimennek vele az uccára. Csibe maga is álmélkodva nézte meg a betlehemet; mikor reggel ekment, még sehol se volt s már kész. A tornyon kereszt volt s a kereszt felett angyal, kinyitott szárnyal. Félni lehet, hogy rögtön az égbe repül.

Még a papa is annyira gyönyörködik benne, hogy jókorát csap a mama szoknyájának a hátulsó fertályra s rákiált:

—No, mama.

A mama azonban rosszkedvű, mint mindig.

— Aggyád pénzt.

— Majd ad a betegségyelőző.

A kis Icu torkaszakadtából kiált:

— Majd hozunk mint a Betlehemmel. Mán ma este kimegyünk.

Csibe kisasszony, aki már odaült a kölcsönkaptott írógéphez, hogy a helyesírási hibáit gyakorolja, felkiált:

— Én is megyek veletek. Az anyja szemit!

Óriási öröm és ujjongás. Pedig Csibe a legnagyobb önzésből határozta el magát hirtelen a dologra: itt lakik a nagy művésznő a Hotrhy uton s ez előtt akarja magát produkálni. Remek, hogy ilyen szépen kialakul. Még csak ma jut eszébe, hogy színész nő lesz s már ma meg is kapja az első sikert. A híres művésznő meg fagja kérdeni: ki ez a kis művésznő? Már holnap jönnek utána a színházból. Vajjon megtalálják-e a Rodostó uccában?

A gyerekek ruhája már kész volt. Icu ez az „az öreg”. Van neki nagy subája, amit régi vörös ablakvédő lambrknéből csináltak, piros szörpökroc. a mama piros gallért varrt neki. A kis Bibike lesz a „mennnyből az angyal”, Mica lesz a katona, ez ugyanis mindig olyan goromba. De mi legyen Csibével?

— Én leszek a bohóc angyal. Csinálunk nekem egy perelint.

Ez igazán mulatságos, hogy az ágyilakó Csibe pellerinbe megy velük. A mama előszedi az ócska lepedőket, régi nyári slafrokot s egy-kettő össze-ütik az angyali uszályt. Csibe felhuzza a papa fehér nadrágját, a nagy fekete bakancsát, rá a saját ócska slafrokját; a fejére egy régi, szüreti mulatságból maradt tengerészsapkát papírból s a vállára a pellerint szaz oly hosszú, hogy ketten fogják a végét.

Ja, de hát nem elég a ruha, meg a személyzet a színházhoz. Nem elég a legjobb színészek, szabók és jegyzetdők kórusa: szöveg is kell. Erre senki se gondolt. Mikor színházat játszanak az emberek, mindig ez a legutolsó: a szöveg.

Csibének avval kellett kezdeni a dolgát, hogy felcsapot szerzőnek. Mint a ezerzők általában, nem magától találta ki, mit is kell mondani, valaha fahallott ő már ilyet, csak ő akkor mindig hátra volt taszítva az ajtósarokba. Most bezzeg ő az első

Ötéves terv a jugoszláviai kisiparban

Irányított tervszerű gazdálkodást, adókönyvitést, nyugdíjakat, a kontáripár leküzdését, a kartellek és nagyáruházak betiltását, önálló iparkamarákat és gazdasági tanács felállítását kérték a jugoszláviai iparosok

A kisiparosság általános, más országokbeli helyzetének ismertetése céljából érdekesnek tartjuk az alábbi cikk közlését, amely a jugoszláviai iparosproblémákra világít rá teljes részletességgel.

A jugoszláviai iparostársadalom súlyos napokat él. Az országos iparosnap alkalmával feltárták az iparosok nehéz helyzetét, amelyen sürgősen segíteni kell. Az országos iparosszövetség körlevélben fordult az ipartestületekhez az iparosnap alkalmával, amelyben többek között utal arra, hogy Jugoszláviában az iparosság jelentőségét tévesen értelmezik, a társadalomban való szerepével és elhelyezkedésével együtt. A jugoszláv iparososztály nélkülözi a tervszerű irányítást. A gazdasági nehézségeknek egyébként is az általános tervgazdaság hiánya az oka. Az iparosok a következőképpen konkretizálták panaszait.

Az iparosok adómegterhelése aránytalanul magas. Különösen szembetűnő ez az aránytalanság, ha a kisiparosok adóját összehasonlítjuk a gyáripar, elsősorban a nagyipar adójával. A nagyipar azonban nemcsak adókedvezményben részesül, hanem egyéb könnyítéseket is élvez és főleg a kartellek által nehéz, leküzdhetetlen versenyt okoznak az iparosságnak. A bank- és földművelés védelem kedvezőtlenül hatott az iparosságra. Az iparosok joggal elvárhatták, hogy őket is megfelelő védelembe részesítsék s ennek a hiánya megnehezíti az iparos fejlődését.

AZ IPAROSOK KIVÁNSÁGAI

Már régi panasza az iparosoknak, hogy a kontárok száma veszedelmesen szaporodik,

miután a hatóságok nem elég eréllyel lépnek fel ellenük, megfelelő törvény hiányában. Az illetékeseknek több figyelmet kellene szentelniük az ipar nélkül működő személyek ténykedésére, mert ez súlyos szociális probléma, amely megfelelő gyors megoldásra vár. Az illojális versengés, amelyet a múltban az iparosok alig ismer-

tek, szintén bénítólag hat az iparosok működésére. Az országos iparosszövetség azt ajánlja, hogy

külön törvényben szabályozzák az illojális verseny forgalmát és kiűszöböljék ki a nagyobb arányú konkurenciát.

Az iparosok továbbá panaszkodnak, hogy a kötelező életbiztosításról szóló törvényt, amelyet az üzletekről szóló törvény előír, még mindig nem léptették életbe. Kifogásolják, hogy a munkásbiztosítást kiszélesítették, ahelyett, hogy az iparosok kívánságainak megfelelően revízió alá vették volna. Mindezek a körülmények még jobban megnehezítik az iparosok amugy sem rózsás helyzetét.

A MEGSEGÍTÉS MÓDJA

A körlevél felveti a kérdést, hogy miként lehetne az iparososztályon hatásosan segíteni. Két mód ajánlikozik: vagy állami támogatást kell igénybe venni, vagy pedig az iparosoknak saját erejükből kell törekedni arra, hogy ismét talpra álljanak. Az iparosgyűléseken keresztül sokat lehetne tenni az iparos erkölcsi és anyagi megerősödésén, továbbá

a szövetkezetek létesítésével meg lehetne könnyíteni az iparos helyzetét.

Az iparosoknak a maguk soraiban is arra kell törekedniük, hogy kiküszöböljék az illojális konkurenciát, mert az nem vezet eredményre s az eddigi tapasztalatok szerint árcsökkenéshez, a minőség romlásához és az áru meghamisításához vezet. Az iparos szakmák termelését racionalizálni kell, illetve a mai idők követelményeihez alkalmazni. Az iparosnak üzemet technikailag tökéletesíteni kell és az árkalkulálás, csomagolás, reklám és a vevőkkel való érintkezés során több üzleti élességet kell belevinni a munkába. A másik nagyon fontos teendő a termelés átszervezése. Arra kell törekedni, hogy a vevő által kért árut állítsák elő. Az iparosok jól felfogott érdeke is azt kívánja, hogy a vevő izlésének megfelelő árut készítsen és ne ragaszkodjon a régi elavult termelési módszerekhez.

AZ ÁLLAM TEENDŐJE.

Mi volna az állam teendője? Elsősorban az, hogy öt, illetve tízéves gazdasági tervet dolgozzon ki és szabályozza az egyes gazdasági ágak egymáshoz való viszonyát és jelentőségét a társadalomban. Az iparososztálynak az a véleménye, hogy tervszerű gazdálkodással igen sokat nyerne, mert

az irányított gazdálkodás növelné az iparososztály jelentőségét a gazdasági és szociális életben.

Ma az iparososztály mellőzöttnek érzi magát. A tervszerű gazdálkodásra vonatkozó megbeszéléseken az iparosság is részt akar venni, hogy kívánságait előterjeszthesse és a tervgazdálkodás igényeinek megfelelően történjen. Az állam további teendője volna az

adótványok reformja, hogy az adómegterhelés igazságos és szociális legyen.

Az iparosság anyagi erejéhez mérten és a többi gazdasági ágakkal szemben sokkal nagyobb adómegterheléseket visel. Az adóreform során a létfontartáshoz szükséges minimumot mentesíteni kellene minden adótól s életbe kelletne léptetni a progresszív megadóztatást. Az állam első teendője közé kellene, hogy tartozzon az iparos nyugdíjbiztosításának rendezése. A leghelyesebb volna a kötelező életbiztosítás életbe léptetése, amint azt az üzletekről szóló törvény is kihatásba helyezi.

Végül az iparosok kívánságai közé tartozik a munkásbiztosító reformja, a kontárok szigorúbb üldözése, a kartelltörvény módosítása, illetve a kartellek betiltása, a külföldi munkások alkalmaztatásának revíziója. Az iparos fejlődésének egyik legnagyobb akadály a gyáripari vállalatok kartellje. Az országban még mindig igen sok a külföldi kézen levő vállalat, amelyek munkájával az iparosok nincsenek megelégedve. Végül az iparosok kívánják

a nagyáruházak betiltását, a közmunkákról szóló program módosítását, az iparososztály anyagi megerősödését és az önálló iparkamarák, valamint a gazdasági tanács megalapítását.

Az országos iparosnap alkalmával tizenöt pontba foglalták az iparosok kívánságait és azt eljuttatták a kormány tagjaihoz. Az iparosok remélik, hogy a kormány most már komolyan hozzáfog a többszáz ezer lelket számláló iparososztály sérelmeinek az orvoslásához, annál is inkább, mert az iparososztály volt eddig a legtürelmesebb a gazdasági válsággal sújtott társadalmi osztályok között.

A régi mondókat körülbelül elfelejtette, de azért egy perc alatt úgy kikalapálta a szöveget, hogy már tudták is. A két éneket mindenesetre.

— Aztán sok pénzt hozzatok.

Csibe senki se mondaná, hogy nem fiu. Olyan tökéletes kis fickó, hogy a papa, már a lakáskiadó gazda, utána szól:

— Aztán magadba gyere haza, nekem ne hozz ide valami tyukot.

Még a mama is elneveti magát, pedig az nagy ritkaság, de most örül, hogy hátha pénzt hoznak.

Csibe a házban a világért be nem menne szoba: még megismernék. Szökve suhan a kis csapat a betlehemmél, de a házmesterné azért meglátja őket és nevéttében kivillognak az aranyfogai.

Kint jó, a ködben. Egészen olyanok, mintha az égbe szállottak volna alá, fehéren, vidáman, soványan.

Végigmennek a Rodostó uccán s be a Buda-tóki útra. El a Dohánygyár előtt, be a város felé.

Nohát valahol már csak be kell menni Csibe megáll az első bérház kapujába s halkán még egy próbát tart, hogy a szöveg fel ne boruljon... Akkor be az udvarra s rákezdik:

Mennyből az angyal

Eljött hozzátok, pásztorok, pásztorok

Kijön a házmester. Nem igaz, hogy a házmester mind goromba.

— Mit akartok betlehemesek?

— Szabad-e a Betlehemet bevenni?

— Ne gyertek be, ha már ebbe a nagy ködbe eljöttök.

Bomolnak. És jó, ha már a házmester is enged.

Bent a házmesterlakásban mind összefutnak.

a viciné is a sok gyerekével s valami ősi áhitattal lesik az örömhírmondókat.

Csibe édes hangján rákezd:

Krisztus Jézus született, Örvendezzünk

Néki örömeinket, Zengedezzünk.

Dávidnak véréből,

Tiszta szűz méhéből

Született Krisztus nekünk.

Akkor rákezd a mesét:

— Az uton, ahogy jöttem, találkoztam tizenkét rendőrrel. Ugy megijedtem, hogy az őreget kinn felejtettem. Gyere be öreg.

Hát jön be Icu a nagy piros szőrbundában. Fehér szakállá volt neki s fehér bajusza vattából. A fején meg egy nagy falusi sipka volt, a fehér szőrével kifelé fordítva. De oly ügyes volt, hogy amint bejött, egy szót se szólt, csak lefeküdt középen a nagy erdélyi szőnyegre, ami az asztal alatt volt a házfelügyelőknél.

— Ne aludj öreg.

— Hallgass. Álmodok.

— Mit álmodtál, öreg?

— Azt álmodtam, hogy olyan hosszú gyula kolbászt ettem, hogy ha fel nem ébredtem volna, azóta a csabai végét rágám.

Azt mondja Csibe:

— Gyere Jézuskát csókolni.

— Nem megyek én mostan Mariskát csókolni.

— Gyere velünk Betlehembe.

— Inkább gyertek kávéházba.

— Gyere főztem turócsuszát.

— Inkább főz paprikás csirkét.

S ráta magát mérgesen Icu a földön s a község, a gyerekek harsányan biztatták: Turócsusza jó, — paprikás csirke még jobb.

— Gyere kapsz mákosrétest.

— Inkább aggyál gesztenyepirét.

— No kapsz, ha jó maradsz.

— Akkor már felkelek.

— Felugrott, körbe állottak és karban énekeltek:

Mennyből az angyal, eljött hozzátok,

pásztorok, pásztorok

Hogy Betlehembe sietve menve

lássátok, lássátok...

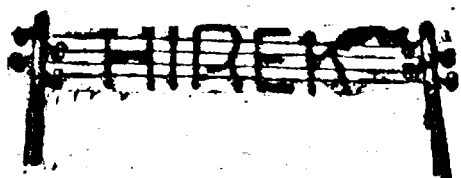
A gyerekhallgatóság nagyzerden érezte magát, de az öreg házmester, akinek a falusi mondókák még nagyon a lelkében voltak, azt mondta:

— De ti valahogy megmodernizáltátok a betlehemi játékokat. — De a kicsik nem voltak vele egy véleményen. Ők nagyon jól nevettek rajta. — Jó van no, — s a házmester az első tizfillérest a kezébe nyomta Csibének.

— Köszönjük szépen, boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

De Csibe unta ezt a sok éneklést. Ő csak a Horthy útra vágyott, a színészre. Így aztán, bár minden lakásban szívesen látták, kezdte elmellőzni a házakat. Így el is érték a Zenta uccáig. Akkor bementek a Zenta uccába.

Már oly gyakorlott színészek lettek, hogy már csak a pénzért dolgoztak. Ahol szép volt a lakás és szívesen hallgatták őket, ott minden mókájukat elmondták. De ahol csak úgy immet-ámmal figyelték is, nem is, ott oly hamar végeztek, hogy még alig mentek be, már kint is voltak. Negyedórát állt kikopott az énekből az áhitat s csak akkor rezgettette meg a hangját még a kis Bbika is, ha látta, hogy csörgetik a pénzt... Icu tartotta a markát az adományért, mert nála volt a kis sacakó, amiből

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei.
Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaction und Administration:
Hirdetések négyzetcentiméterre 6 lei. Éves kötetseknek árcedény.
Arad, Caminul Industrişilor — Iparos Otthon. Strada Braţianu 18.

Közel háromszázezer leit fizetett ki szeptember óta tagjainak temetkezési segély címén az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Az alábbi adatok fényes bizonyítást adnak, hogy az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja első helyen áll az ország területén működő hasonló intézmények között. Magyarán kötelezettségeinek működése több mint tíz éves fennállása folyamán mindenkor mindenben megfelelt az előkelő emberbaráti intézmény. Hogy ez mit jelent pénzben, kiderül az alábbiakból:

Folyó évi szeptember elseje óta az „A” csoportból a következők kaptak temetkezési segélyt: özv. Kukoczik Józsefné özv. Ugray Józsefné után, özv. Schmidt Józsefné Schmidt József után, Nikolaevits Adaibert özv. Hajdu Józsefné után, Schnitzer Béla Jalmatzer Jánosné után, Váci Kálmán özv. Váci Mihályné után, Takács Józsefné özv. Schambura Jánosné után, Wolf Péter Wolf Péterné után, Schneider István Jung Anna után, Stollmayer Béla Kiss Antal után, Tirmann Antónia Kiss Jánosné után, Kopriva Vince özv. Huri Ferencné után, özv. Kovács Sándorné Kovács Sándor után, özv. Csala Istvánné Csala István után, ifj. Baczó Frigyes özv. Baczó Frigyesné után 12—12.000 leit vettek fel temetkezési segély gyanánt. Az „A” csoportban kifizetett segély végösszege 180 ezer lei.

A „B” csoportban Razel József özv. Razel

Istvánné után, Kiss Jánosné Barocsek Imréné után, Farkas Ferenc Farkas Ferencné után, Schaffer Béláné Jung Anna után, Biró Andrásné özv. Mézi Istvánné után, Lupsa D. Partenie Costica Mihail után, özv. Amtmann Lajosné Amtmann Lajos után és özv. Csermák Gyuláné örökösei vették fel a 10—10.000 lei temetkezési segélyt, ami összesen 80.000 leit tesz ki.

A két csoport elhalálozott tagjai után szeptember elseje óta a fenti adatok szerint tehát 260.000 leit fizetett ki a csoport. Minden egyéb propagandánál szebben beszélnek a fenti száraz adatok.

— Január 3-án kezd meg működését a két fővárosi tűzifatózsde. A kereskedelmi és ipariügyi minisztérium úgy intézkedett, hogy a főváros számára létesítendő két tűzifatózsde 1938. január harmadikán kezdje meg működését.

NAIV BÍRÓ

A párisi bíróságon tanuként hallgatni ki egy hölgyet. A bíró kérdezi:

- Családi állapota?
- Négy éve özvegy vagyok.
- Gyermeke van?
- Van egy két éves gyermekem.
- Hány éves a gyermek?
- Két éves.
- És mióta özvegy?
- Négy éve.
- Ezt nem értem.
- Mit nem ért azon, bíró ur, hiszen nem én haltam meg.

NEVEK.

Két pesti ur bemutatkozik egymásnak. Utána az egyik:

- Pardon kérem, nem értettem jól, Párkány, vagy Tárkány?
- Ugyan kérem, — mondta a másik csak nem képzeli, hogy azelőtt Tolatsek voltam?

NÉMET ÓRÁN.

A tanár németórán arról magyaráz, hogy ha németül mondjuk a nevünket, előbb a keresztnévünket és utána a vezetéknévünket kell mondani.

- Na Kovács, — kérdezi aztán — hogy hívják a te papádat?
- Kovács Samu.
- Na és németül?
- Samuel Kohn.

— Októberben 320 millióval emelkedett a részvénytársaságok össz-részvénytőkéje. A hivatalos statisztikák szerint az októberben alakult iparvállalatok össz-részvénytőkéje 18 millió leit, az októberben alakult kereskedelmi részvénytársaságok össz-részvénytőkéje 7 és fél millió leit tett ki. Október folyamán a bankok tőkeemelései 26 millió leit, az iparvállalatoké 267 millió leit, a kereskedelmi vállalatoké 2 millió leit tettek ki. Végeredményben — az októberi emissziók alapján — a romániai részvénytársaságok össz-részvénytőkéje 320 és fél millió leiel emelkedett.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent.

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportjai Igazgatósága ezúton közli t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

In Grupa I. Csoportban Francisc Kleer Ferenc 930, soţ. I. Matei Rieder Mátyásné 931, soţ. I. Matei Almási Mátyásné 932 sorszámig esedékes a fizetés.

In Grupa II. Csoportban Gheorghe Florean György 1007. Vád lui Francisc Baczó Frigyesné 1008 sorszámig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupei de Ajutor de Inmormantare a Industrişilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiile lor, să achite restanțele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagságuk automatice megszűnik, azaz, ha a tag meghal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A. Csoportban 1019. Vád. lui Laurentiu özv. Edl Lörincné.
In Grupa B. Csoportban 997 Vád. lui Andrei özv. Kornacker Andrásné.

TIPOGRAFIA „HIRLAP” ARAD.

a mamának gyűjtötte a pénzt. Mert bizony ma nem volt más, csak egy fazék bablevés, azt kellett enni este is.

Végre kiértek a paradicsomkertbe, a ragyogó, csillogó, gyönyörű Horthy Miklós utra. Ott aztán akár évekig el lehetett volna énekelni, ha egyszerre lehettek volna jelen mindenütt: mert itt tele vannak az emeletek nagyuri lakásokkal és sehol sem utasították el a kis betlehemes csapatot.

De Csibe csak röpült, alig várta már, hogy odaérjen az ötvenes házhoz, ahol a művésznő lakik. Ki is izzadt a levegő az álarcot, hogy megtörölje magát. Hát ahogy körülpillantott, fiúk, nők, asszonyok, férfiak ránéztek és ránevettek. Oly boldogan nevettek rá, hogy ő hamar feltette az álarcat, mert nem akarta, hogy megismerjék; hogy a gépiró-kisasszony is betlehemez.

Mikor felmentek az ötödik emeletre, közvetlen a lift mellett, becsengettek az egyes lakásba:

— Szabad-e a betlehemet bevenni?

Hát a szőke lány, a szobalány azt mondja:

— Nincs itthon a nagyságos asszony. Se a kisasszony. Senki sincs itthon, csak én vagyok itthon.

Mintha az ötödik emeletről leszállottak volna a pincébe. Csibe úgy elszontyolodott, csak úgy pergett róla a nagy szomorúság. A szőke szobalány meg is sajnálta:

— Nézze, ha itthon volnának, többe kapra, de azért én is adok magának két fillért, kisasszony.

Csibe fölnevetett s vigan kiállt, mert egy lágymányosi kis árva kisasszony nem tud szomorodni, ha tudna, egész életében mást se tehetne csak csöpögne a gyásztól:

— Köszönjük szépen, — de mért vagyok én kisasszony, az anyja szemit: én a bohóc angyal vagyok.

Evvel tovább mentek. Csibe mérgében a házban senkinek sem akarta betlehemmél szentelni meg az ünnepet.

Már nem is volt kedve a komédiához. Ment nagy hetykén s vitte a hosszú sleppet a két kisgyerekekkel. Hát az emberek megállottak, valószággal tömörültek utána. És egy folyamór kedte kísérni, kitarotán. Még meg is szólította Icut:

— Az a kisasszony hol lakik?

Csibe odanéz s azt mondja nagy friaser:

— Lélek ucca hat.

Pontosan a sziv alatt...

A folyamór úgy röhögött, majd eldült. Icu rászólt s kiöltötte rá a nyelvét:

— Nem szégyeli magát, az én kisöcsémet, Jókát piszkálja?

De azt mondja egy szép magas uriember:

— Mit mutat, kisasszony?

— Ha tiz fillért fizet, — nzólt Icu — megnézheti. De fizessen előbb, mert nem gyújtjuk fel az ellemet.

— Itt van neked tiz fillér, — mondja az ur — a kisasszonynak meg öt pengő, ha egy kicsit beszélget velem.

— Menjen a csudába, — fumigálta Csibe. — Adj a babájának.

S bemenekültek a legközelebbi házba énekelni.

Mikor kijönnek, már az egész ucca tele van neppel, mintha a mentőket várnák.

— De hol az operatőr? — kérdezi valaki. — Mért ezt le kell venni moziba. Kisasszony mért nem csináltat próbafelvételt?

Kérde egy másik doktor:

— Hogy hívják magát?

— Mária, — szól Csibe hetykén.

— Azt hittem Jóska. Adok tiz pengőt, ha elárulja.

— Mit?

— Hogy fiu-e, vagy lány?

— Kiváncsi rá? Az anyja szemit, én nem vagyok kíváncsi, maga kicsoda, kecske-e, vagy kanpan?

Kacagott ott mindenki. Egy lágymányosi kislánnyal nem tanácsos kikezdeni. Mert egy lágymányosi kislány, az kérem, ember magáért. Meg is járná, ha lovagias védelmet várna valamitől, mikor neki senkije e világon s a lovagok csak éppen lovagias támadásban részesítetik.

Icu azonban, a kis disznó, felhasználta az alkalmat és körbe perselyezett, mintha valami mutatvány lennének. Az emberek nevettek és majd nem mindenki adott.

Igen ám, de egy másik betlehemes csapat lott meg s felbőszülve nézte, mi történik. Az egyvidám adakozó odaszólt a fiunak:

— Hát maguknak megy a Betlehem?

— Megy ha viszik, — morgott a fickó s abban a pillanatban felcsapta az Icu tenyerét s abból a pénzek szanaszét ugrottak.

De a hallgatag folyamór már nyakon is ragadta a fiut:

— Takarodjatok innen, — s megrázta, mint Krisztus a vargát. — Majd én hazakísérem magukat.

— S akkor magát ki kíséri vissza? — mondta Csibe s elfutott. Ugy szaladt a hosszú pellerinre hogy az csak úgy uszott utána a ködben. Ugy futott, mint egy lágymányosi álom, aki után azonnal senki sem álmodik... s aki a maga álmát se hogyan sem tudja elérni...